

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Jósef-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JOZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Visszacsinálás.

Budapest, február 19.

Báró Bánffy Dezső megbukott, de még egyre folyik a hajszá a béke ellen, Széll Kálmán ellen és mindazok ellen, akiknek a béke biztosításában részük volt. Mintha még remélhetnék, hogy visszacsinálhatják mindazt, ami megtörtént és ami most már a történekből következik, s még egyre újabb aknákat raknak le. Ezek az aknák azonban, egészen bizonyos, nem elsülni, hanem felsülni fognak.

Elül halad ebben a hajszában a Bánffy-Tisza-féle sajtó. A *Pesti Hírlap* és a *Pester Lloyd* ma is buzgón harsogják a riadót a visszacsinálás politikája mellett.

A *Pesti Hírlap* mai vezércikke sajtóságot keveréke a perfidiának és szimulált tudatlanságnak. A tudatlanság szimulálása abban áll, hogy még mindig nem akarja tudni a tisztelt újság, hogy Széll Kálmán lesz a miniszterelnök; a perfidia pedig abban a módban van, a hogyan tárgyalja ezt az eshetőséget, amelyről pedig lapársunk és az ő sugalmazói egyképpen jól tudják, hogy ma már az egyetlen valószínű eshetőség.

Abból, hogy Széll Kálmán ma még nem ment Bécsbe, azt akarja kimagyarázni a P. H., hogy Széll Kálmán nem kapott meghívást a koronától, ez pedig úgy van odaállítva, hogy Széll Kálmán miniszterelnökségének elejtését jelentse. Nem értjük azokat, akik lapársunknak ilyen dolgokat sugalmaznak; hiszen jól tudják, hogy néhány óra múlva rájuk cáfolnak az események. Ha csak nem reménykednek abban, hogy valami szeretetreméltó vasuti baleset jön a segítségükre, el kell rá készülniök, hogy már holnap-holnapután Széll Kálmán, mint designált miniszterel-

nök kezdi meg a befejezését annak a békeműnek, amelynek létrejövését semmiféle ravasz taktika nem tudta megakasztani. Mit remélhetnek hát most ettől a taktikától, amely nem annyira ravasz, mint inkább együgyű.

Ismételjük, érthetetlen előttünk ez a tetetett tudatlanság. Az a perfidia pedig, amelylyel a P. H. a Széll-kabinet eshetőségét kommentálja, egyenesen felháborító. Széll Kálmán kormányrajutásában — egész helyesen — a fuzió gondolatának diadalát látva, a legképtelenebb rágalmakkal igyekszik diskreditálni ezt a gondolatot. A disszidensek bevonulásától és a nemzeti párttal való fuziótól úgy akarja elrettenteni a liberális közvéleményt, hogy a néppárt egy részének beolvadását és a szabadelvűpárt régi programjának revízióját veti oda, mint járulékot és azzal fenyegetőzik, hogy a szabadelvűpárt magva, az igazán liberális elemek az ellenzékbe mennek Tisza Kálmánnal.

Ez félig gyanúsítás, félig fenyegetés. A gyanúsítás épp oly nevétséges, mint a fenyegetés. Az a fuzió, amelyet Széll Kálmán fog megcsinálni, nem lehet más, mint a hatvanhetes alapon álló összes szabadelvű elemek fuziója; ezt mindenki tudja. Azt pedig, hogy Tisza Kálmán az ellenzékre megy, senki sem hiszi komolyan. De ha menne és ha akadnának is követői: igazán az igazi liberális elemek kivonulását jelentené ez? Hol vannak most a szabadelvűpártban az igazi liberális elemek? Mutassa meg a *Pesti Hírlap*, kik azok? Talán Bánffy Dezső, aki az ablakon hívta vissza az egyházpolitika szökevényeit, a liberalizmus legveszedelmesebb ellenségeit? Vagy Tisza Kálmán, aki egy évtizedig türte meg pártjában Istóczy Győzöt, az antisemitizmus apját; aki eltürte,

hogy onnan a szabadelvűpárt soraiból szervezze Istóczy a felekezeti háború hadseregét és csak akkor vonuljon ki onnan, — önként vonult ki — mikor már ez a hadsereg szervezte volt? Az a Tisza Kálmán, akit tizenöt éves kormányzata alatt liberális irányban nem-hogy alkotott volna, de még csak kísérletet sem tett? Vagy azok a liberális elemek talán, azok a jó öreg leltári mamelukok, akik egyforma hüséggel szolgálták Tiszát, Szápáryt, Wekerlét, Bánffyt és szolgálnák akár Zichy Nándort is, ha ő volna a miniszterelnök? Ezek fogják „a szabadelvű párt magvát át-nyomni az ellenzékre?” Ugyan kérem, ne tessék tréfálni.

A *Pesti Hírlap*nak még csak egyet. Azt is megemlíti, nem tudjuk, milyen célzattal, hogy a pénteki pártértekezlet harmonikus lefolyásával a korona nagyon meg volt elégedve. Csak arra akarjuk figyelmeztetni lapársunkat és sugalmazóit, hogy ők épp úgy tudják, mint mi, kiket illet az értekezlet harmonikus lefolyásának az érdeme. És tudnak még velünk együtt egyebeket is, a miket most egyelőre nem írunk meg, de amiket esetleg néhány nap múlva készségesen be fog ismerni a *Pesti Hírlap* is, ha úgy kívánja — Széll Kálmán.

Van néhány szavunk a *Pester Lloyd*hoz is, amely ma exaltált hangon dicsőíti Bánffyt és gunyosan leszólja a tehetségek minisztériumát. Csak arra akarjuk emlékeztetni a *Lloyd*ot, hogy volt idő, mikor a tehetségek minisztériumáról egészen más nézeteket vallott; volt ilyen idő még a Bánffy-kormány életében is; és hogy lesz idő, mikor a Bánffy-kormányról is más nézetei lesznek és ez az idő nincs is nagyon messze. Mert ha négy év alatt ilyen nagyon megváltozott a *Pester Lloyd* nézete Wekerléről,

REGÉNY.

Journal-fix kisasszony.

(2) — REGÉNY. —

Írta: MOLNÁR FERENC.

A fiúnak most már sirni lett volna kedve. Komikus figura lett izgatott, kuszált arcával, amely fölött komolyan ült a fényes cilinder. Az ajkát harapdálta, sirni lett volna kezdve. Érezte, hogy ez a lány úgy játszik vele, ahogy akar; nagyon tehetetlen volt. Mentek előre, tovább, hallgatagon. A fiu belsejében reszkett a szerelmes indulat. De hát mit csináljon ezzel a lánnyal? Beszéljen neki mas, közöl lányokról, féltékeny nyé tege? Hisz kineveti! Ahhoz se volt ereje, hogy most ennyiben hagyja az ügyet, s erőszakolja a közönyös dolgokról való beszélgetést. Oly ritkán volt együtt Elzával, hogy nagy lázzal, vágyódással várt egy-egy zsúrt, ahol találkozhat vele. Hát most arra használja ezt a kis negyedórát, amíg egyedül lehet vele, hogy a közönyöst játszsza? Kétségbeesetten kapkodott valami nagy érv, hódító mondat után, s ez annál inkább tüzelte, mert már közel voltak a Nádor-utcahoz. Öt perc múlva elválnak, s ő csak egy kínos párbeszéddel gazdagabb. Hirtelen fölvetette a fejét, dacos lett, magához rántotta a lány karját és végső elhatározással mondta:

— Elza, hisz én magat meg is csókoltam.
— Pffuj — mondta esőndes-álmódozva a lány.

Akkor már egészen kétségbeesett az oszto-
toba ember, aki a bankban nem szokott ilyen iz-
galmas, néma harcokhoz. Végleg kitért belőle a
meztelen düh, és szemebe vágta Elzának:

— Maga is megcsókolt engem.

A lányt erre valósgos undor fogta el. Szeretett volna az arcába csapni ennek a cifra urnak, aki így ultima ratióként szeméret veti egy botlását. Az most már egészen belevetette magát a gyáva vadaskodásba, és a lány hallgatását arra magyarázta, hogy ez a mondat hatott. Beszélt, halkán:

— Megcsókolt. A szamat csókolt meg...
Én úgy, ólelve tartottam. Most tudni se akar
rólam. Maga azt hiszi, hogy csak úgy lehet osz-
togatni a csókokat? Hogy az csak egy hétre
kötelez?

Elza hátra vetette a fejét, és most már mo-
solygott. De sirni szeretett volna, és megpofozni
ezt a semmit. A lelke legmélyéig föl volt hábo-
rodva és hirtelen megállott. Elsimitotta homloká-
ról a haját. Egyszerűen mondta:

— Várjuk meg őket.

A társaság belemélyedt a fecsegésbe, alig
vette észre, őket amikor hozzájuk ért. Legelől két
fiatalember jött röhögve, egymás karjába fogózva.
Ezek meg se látták. Hogy elmentek előtte, tisz-
tán hallotta a beszédüket:

— Oh, az a pompás alak! Micsoda karja
van! Milyen kebel!

A másik szellemesen mondta:

— Dus kebel.

Azzal összeröhögtek, az egyik csettintett a
nyelvével. Artur el akarta huzni a lányt. De akkor
már észrevette őket Brandtné:

— Hogyan, Elza, azt hittem, hogy elől vagy-
tok...

— Itt vagyunk, mama.

A mama tovább folytatta a beszélgetést, és
Elza beállt a csapatba. Egy kis lányt megcsókolt:

— Nini, Manei, hát maga itt van?

A szöke Manei úgy ment ott a havon, mint
valami álomország királykisasszonya. Édes, okos,
komoly gyerek, talán tizenöt éves se volt még.
Azt hitte, hogy mindent tud, és mindenkinél ra-
vaszabb. Ez valami nem banális bájta adott neki.

— Elza, jöjjön, csak, — mondta.

— No mi az, édes?
A kis Manei csak úgy a szeme sarkából
szétrétegette, hogy senki se hallja-e, aztán nagy
komolyan közelebb húzódott Elzához.

— Elza — mondta — igérje meg, hogy nem
szól senkinek. Mondok valamit.

— Jó megígérem.

— Mondja: isten bizony.

— Isten bizony.

Mosolyogva esküdött. Manei egyre komolyabb
lett. Halkan szólt:

— Magáról nagyon rosszakat beszéltek ma
delután. Tudja, én megmondom magának, mert
én magat nagyon szeretem.

— Rajta, rajta...

— Az Artur, az a hülye...

Ez volt a szavajárása. A bankhivatalnokok-
tól tanulta.

— Az a hülye azt mondta, hallottam, a
Bélának, hogy magával egy hétig kell foglal-
kozni, aztán mindenki megcsókolhatja.

— Manci, maga hallgatózik?

A kis lány nem értette a kérdést.

— Mitzólra most — mondta Elza — ha én ezt
visszamondanám Arturnak? És ha fölpofoznám?

Ijedten védekezett a gyerek:

— Ja, de maga mondta: isten bizony.

— Mondtam, mondtam, igaz, nem is szólok

— kiáltott nevetve Elza és magához szorította

a kis prémgalléros lányt, aki csak lehunyta a
szemét, és nagyon komoly arccal, szinte szomo-
ruan hagyta magát megcsókolni.

— Az az Artur nagyon hülye fiu — mondta

aztán halkán, durcásan. — Ha nem félnék, hogy

a mama megszíd, neki is szólnék...

A pillantása kissé elkalandozott, aztán össze-
csuklott a kis válla, mintha valami kezdődő sí-
rást fojtana el. Elza magához vonta, úgy men-
tek tovább, együtt. Szórakozottan beszélt a kis
lányhoz.

Szilágyiról, Csákyról, Hieronymusról, talán nem csalódunk, ha azt hisszük, hogy báró Bánffy Dezsőnek ugyanannyi hét is elég lesz arra, hogy kiessék a Pester Lloyd gráciájából. Amit őszintén kívánunk is — a Pester Lloydnak.

Addig pedig csak annyit mondunk, hogy sem rágalom, sem ravaszkodás, sem nyílt pártütés, sem titkos fondorlat nem akaszthatja meg többé a helyzet természetes fejlődését. Az eseményeket visszacsinálni nem lehet.

BELFÖLD.

A válság.

Budapest, február 19.

A mai napon fejeződött be formálisan is a Bánffy-kabinet távozása. Báró Bánffy Dezső átnyújtotta a koronának a kormány lemondó kérvényét és utódjául ajánlotta báró Fejérváry Gézá, akit a király szintén kihallgatáson fogadott.

Ezek a külsőségek megerősítették azt a kombinációt, amelyet főleg a Tisza-klika lanszíroz még mindig, hogy báró Fejérváry fog megbízást kapni a kormányalakításra. Ezzel a kombinációval szemben csak ismételhettük, hogy ma is az egyetlen valószínű miniszterelnökjelölt Széll Kálmán, aki holnap fog a korona elé járulni. Holnap, vagy holnapután meg lesz a döntés, amely igazolni fogja a mi értesülésünk helyességét, minden más kombinációval szemben.

A bécsi audienciák.

A miniszterek mai kihallgatásáról a következő felhivatalos közleményt adták ki:

Bécsből táviratozzák a „Bud. Tud.”-nak: Ő Felsege ma délelőtt 10 órakor magánkihallgatáson fogadta Bánffy Dezső báró miniszterelnököt, aki benyújtotta az összkabinet lemondási kérvényét és jelentést tett a helyzetéről. Ezután a király Fejérváry Géza báró honvédelmi minisztert fogadta kihallgatáson, aki szintén a helyzetről tett jelentést. A miniszterek azután a magyar minisztérium épületében Széchenyi Manó gróf Ő Felsege személye körüli miniszterrel értekeztek, aki Bánffy Dezső báró miniszterelnöknek tett látogatást. A miniszterek holnap még itt maradnak. Döntés még egyik irányban sem történt.

A kihallgatások részleteiről még a következő tudósítás érkezett Bécsből:

A király reggel 9 órakor gróf Széchenyi Manó minisztert fogadta külön kihallgatáson.

— Igen, nagyon jellemtelen fia. . .

Aztán ő is elhallgatott, és most már közel voltak a Váci-körúthoz. Érezte, hogy valami becsületet, érző ártatlanság van mellette, ez a szőke kis lány, ez a gyerek, még nem is bakfis, akit elvisznek a zsúrokra, és aki ott — mivel ki sem törődik vele — meghallja, amint az egyik bikfi a másikkal elhenegezik sikereivel.

Erre gondolt Elza, és eleinte nem hitte el a dolgot. De aztán az egyre növekvő harag és undorodás a lelkébe ordította, hogy igaz. Igazán mondta ezt Artur. Hisz az elébb neki magának mondott ilyesvalamit. Erre már összerázkódott, a kis lány nem tudta mire vélni az izgatottságát. Meggyűlt a lelke mélyén a keserűség, a düh ellen a sok szépen öltözött semmi, üres, jellemtelen fráter ellen. Annyi raffinált piszkokban volt része ma este, hogy a lelkében elemi őserővel tört fel a vágy valami becsületet, tiszta erő iránt. Valami iránt, ami nem hazudik, nem veti szemére a botlásait. Egy férfi lenne ez — gondolta — aki hallgatni tud, és komolyan szeret. Egy férfi, aki — bánja is ő — út, ver, goromba, de aki férfil Gondolatban körülnézett rokoni, ismerősei közt. Egy ilyet se talált köztük. Fájt a lelkének ez a magános, bánatos vágy, amelynek elmosódva, elvesztetten, valahol a multban volt tárgya. Valami gyerek. Okólbeszorult a keze, szétszeretett volna útni az elől imbolygó cilinderek között, s valami kéjes borzongás járta át a lelkét arra a gondolatra, hogy így szét lehetne útni ezeket a fényes cilindereket, csak úgy koppanának az aszfalton. . . Buzgott a lelkében, s úgy érezte, hogy a testében is a harag ezek iránt a gazok iránt, akik így bálnak egy leánynyal. Megutált mindenkit ebben a pillanatban, s úgy érezte, hogy mindenki piszkos, mindenki bűnös, aljas az egész világ, amely így kidob egy lányt a férfiak közé, akik szemére vetik bolond csókjait, buja vágygyal beszélnek róla a háta mögött és egymást azzal vigasztalják, hogy csak egy hétig kell utána járni.

(Folytatása következik.)

Délelőtt 10 órakor Bánffy-t fogadta, akinek kihallgatása 11-ig tartott. E kihallgatás alkalmával Bánffy ő felsége elé terjesztette az egész kabinet lemondását és Fejérváryt ajánlotta utódjául. 11 órakor Fejérváryt fogadta a király. Ez a kihallgatás fél óráig tartott. A kihallgatások 12 óra előtt véget értek. A kihallgatások után mind a három miniszter együttesen hosszasan konferált.

A délután folyamán Kállay közös pénzügyminiszter kereste fel Bánffy-t a magyar miniszteri palotában, minthogy azonban Bánffy nem találta még ott, csak a névjegyét hagyta a palotában.

Döntés ma sem történt és senki sem kapott megbízást az új kabinet megalakítására. Ez a mai nap egyetlen pozitívuma.

A hangulat Budapesten.

A pártkörökben ma kivételesen délelőtt is megfordult néhány képviselő a bécsi hírek után tudakozódnál és a képviselőház olvasószobája is szokatlanul élénk volt. Pozitív hír azonban nem érkezett más, azon kívül, hogy Bánffy lemondása el van fogadva és utódja még nincs.

Hogy ki lesz, arra nézve a vélemények és az óhajások is nagyjában egyezők. A szabad-élvárpárton általános szimpátia várja Széll Kálmán designálását, csak az a bizonyos harcias csoport agít Fejérváry mellett, tőle remélve — bár tőle is alapítanul — a maguk vesztett pozíciójának megmentését.

Az ellenzéki politikusok körében szintén Széll Kálmán jelöltséget vallják a legkellemesebbnek és a békére legkedvezőbbnek. Vele szemben az ellenzék semmi nehézséget nem támaszt és a békét néhány óra alatt nyíltbeüti. Egyes ellenzékiek szóvá tették ma azt, hogy ő felsége ellenzéki vezérfrák véleményét nem hallgatja meg. Azt, hogy Bánffy mellett Goluchowski, Kállay, sőt Thun is informálják a felséget, az ellenzék parlamentari alkotmányosság szempontjából nyugtalanítóknak mondják.

Általában mégis az ellenzék hangulata komciális és a kompromisszum létrejöttében most már senkisémet kételkedik.

Az ujoncozás elhalasztása.

Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter a következő körrendeletet intézte a törvényhatóságokhoz:

1887. szám.
Eln. 99.

Az 1899. évi ujoncozási elnökhatatok foganatosítása tárgyában a mult 1898. évi szeptember hónap 6-ikáról 59.000. szám alatt kiadott körrendeletet kapcsán és a minisztertanács határozata alapján, ezennel elrendelem, hogy az idei fősorozás egyelőre és továbbbi rendeletemig elhalasztatik.

Erről a sorozási eljárás tisztviselők azonnal értesítendők.

Budapest, 1899. évi február hó 19-ikén.

Fejérváry s. k.

honvédelmi miniszter.

Ez a rendelet, tekintve, hogy az ujonctörvény az új kormány hivatalbalépése után azonnal napirendre kerül és gyorsan letárgyalódik, csak igen rövid halasztást jelent. Mindenesetre megnyugtatóan korrekett azonban a honvédelmi miniszternek az a gondoskodása, hogy a törvénytelen ujoncozás minden eshetőségre elkerültesse.

Bécsi lapokból.

A Neue Freie Presse a következő budapesti tudósítást közli:

A miniszterium lemondási kérvénye immár a király előtt fekszik és a krízis továbbfejlődése most már kizárólag a koronától függ. A kabinet kétség-telenül az ügyek továbbvitelével fog megbízni és egyelőre csak designálják az új miniszterelnököt és ennek kettős feladata lesz: a kabinet megalakítása és a békekudozások folytatása. Az alkudozások sikere a designált miniszterelnök személyiségétől függ.

Egy kiváló ellenzék vezető frífiu ma ismét kijelentette, hogy a békekudozásokat néhány óra alatt be lehetne jelezni, ha Széll lenne a miniszterelnök. Ha azonban a korona választása Fejérváryra esnék, a dolog egészen másképp ütné ki, nem az ellenzék által is tisztelt honvédelmi miniszter személyisége miatt, hanem mert az általa alakított kabinetben az ellenzék a mostani rendszer folytatását látja. A miniszterium mindenesetre néhány perc alatt meg lenne alakítva, mert ez esetben az egész miniszterium együttmaradna és csak Perczel helyébe, aki hazelnöknek van kijelölve, kellene más keresni.

Ha azonban Széll kapja a megbízást arra, hogy a kabinet élére aljjon, akkor nemcsak a kompromisszum jönne azonnal létre, hanem a nemzeti pártnak is fel kellene vetnie azt a kérdést, hogy mostani alakjában és összeállításában egyáltalán van-e még létjogosultsága. A fuzió tárgyalása nem venő tekintetbe, mert a fuzió teljesen ki van zárva (?), de mér-

legelni kellene azt, hogy egyáltalán áll-e fenn a nemzeti párt és Széll felfogása közötti valami észrevehető differencia és nem tenné-e a lehelyesebben a nemzeti párt, ha feloszlana és a kormánypartba egyszerűen beolvadna.

A békétárgyalások okmányai.

A békétárgyalások okmányai közül ma közzétették azokat is, amelyek az alkudozások utolsó stádiumairól tájékoztatnak. A kormány hatodik üzenetére adta meg az ellenzék utolsó választát, amelyben eddig elfoglalt álláspontjához való ragaszkodását jelentette ki, mire Szilágyi Dezső közölte az ellenzék kiküldöttjeivel a tárgyalások megszakítását. Az ellenzék február 17-én, pénteken délelőtt intézte utolsó jegyzékét Szilágyi Dezső, gróf Csáky Albin és gróf Andrassy Gyulához. E jegyzék így hangzik:

Az utolsó üzenetben, melyet Nagymáltóságok velünk közölni szivesek voltak, a kormány egész határozottan kijelenté, miszerint álláspontját változatlanul fenn tartja és ennek megfelelőleg üzenete nem is tartalmaz más, mint álláspontjának egyszerű rekapitulációját.

Tekintettel arra, hogy a kormány hivatkozott álláspontjára vonatkozólag észrevételeinket már megtették és azokkal szemben kiválmalkait, melyek ugyanis csak a törvények megtartását és a közelet bajainak orvosolását célozták és célozzák, — még pedig a tárgyalások folyamán az engedékenységek nem jelenteklen tanúságot szolgáltatva, nemcsak felsoroltuk, de részletesen meg is világítottuk.

Tekintettel továbbá arra, hogy a kormány üzenetében semmi új mozzanat, mely további megfontolásra, avagy eszmecsereire támpontot szolgáltatna, elő nem fordul, — a meggyezésre irányuló és mosi is változatlanul fennálló legjobb akarat mellett sincs módunkban ezuttal mást tenni, mint kijelenteni, hogy eddig elfoglalt álláspontunkat mi is fenntartjuk.

Sajnáljuk, hogy a kormány merev magartatása következtében a tárgyalások ekként megakadtak, de nézetünk ma is az, hogy azon esetre, ha egy új kormányelnök kinevezése következne a helyzet mai természetellenes állapotából kibontakoznék, a meggyezés utjában álló akadályok csakhamar sikeresen leküzdhetőek lennének.

Aznap délután a kormány visszavonta megbízását a disszidensek vezéréitől, a békétárgyalások megszakadtak és a Bánffy-kormány már este bejelentette lemondását a szabadelvű pártban.

Hiteles szövegben megkaptuk Apponyi Albert gróf elaborátumát a kuriai bíráskodásról szóló törvényjavaslat módosításáról. E tervezet szerint az ellenzék a törvényjavaslatba már bevett rendelkezéseken kívül a választások tisztaságának még újabb biztosítókat kívánja, melyek közül a lényegesebbek a következők:

A törvény életbeléptétől kezdve hatályát veszti az 1874. XXXIII. törvények 12. §-ának 5. pontja, mely szerint azok, akik az ősszeírás, illetőleg kiigazítást megelőző évre a választókerületben fizetendő egyenes adójukat le nem fizették, választói jogot nem gyakorolhatnak és emélfogva a választók névjegyzékébe föl nem vétetnek.

Az egyik, vagy másik párt bizalmi férfainak kívánatára a kérdés, hogy melyik tartózkodási hely melyik pártnak jusson, sorshúzás úján döntendő el.

Ha a választási elnök a választók és a szövazatszedő küldötségek közt fenntartandó összeköttetés céljából külön bizalmi férfiakat alkalmaz, ugy ezek minden pártból egyenlő számban és egyenlő jogokkal az előbb említett bizalmi férfakkal egyetértőleg nevezendők ki. A mennyiben a választók igazolványokkal látatnának el, ilyen igazolvány hiánya sem a szövazatszedő küldötségekkel való megjelenésnek, sem a szövazatszedő beadásának és érvényosságának akadályait nem szolgálhat.

Állami és törvényhatósági közhivatalnok, a rendezett tanácsú városok polgármestere és rendőrkapitánya s a községi (kőr) jegyző nem vehet részt politikai pártgyűlések összehívásában, nem lehet azoknak elnöke vagy jegyzője és töltik megbízást el nem fogadhat; nem vehet részt politikai pártok körmeneteiben, a képviselőjelöltek bevonásában, vagy körutazásában, nem tizheti ki lakásan politikai pártnak vagy képviselőjelöltnek zászlaját, vagy jelvényeit és nem viselhet pártjelvényt; valamely hatáskörébe eső cselekménye, vagy mulasztása, illetőleg ezekre vonatkozó igerege vagy fenyegetése által, vagy általában hivatali állásának felhasználásával valamely választót bizonyos jelölt mellett, vagy elleni szövazására, vagy a szövazástól való tartózkodásra nem bírhat, nem rendezheti és nem működhet közre az egyik vagy másik párt választóinak szövazatszedésénél és a választás székhelyére vezetésénél; a csendőrséget, rendőrséget, vagy katonaságot a választóknak a közegészség való összeszedésére, a választás székhelyén való együtt-tartására nem alkalmazhatja, illetőleg az azok fölötti rendelkezési jogot az érintett célokból más közegekre, különösen pedig ugynevezett polgári megbízottakra sem egészen, sem részben át nem ruhazhatja; vegre a hivatali felelősvő a neki alárendelt köztisztviselőt nem utasíthatja arra nézve, hogy melyik jelöltre szavazzon, vagy ne szavazzon, hogy szövazási jogát egyáltalán és mikor gyakorolja, vagy a szövazástól tartózkodjék, vagy hogy befolyasat valamely más módon az egyik vagy másik jelölt mellett, vagy ellen, vagy a választóknak a szövazástól tartózkodása érdekében érvényesítse.

Azon közhivatalnok, illetőleg rendezett tanácsú városi és községi hivatali alkalmazott ellen, aki a

választási törvényeket, különösen jelen törvény intézkedését és az ezekre alapított hatósági intézkedéseket megérti, amennyiben cselekvése vagy mulasztása súlyosabb beszámítás alá nem esik, fegyelmi eljárásnak van helye.

Az a választási, illetőleg szavazatszedő küldöttségi elnök, vagy helyettes elnök, aki a választási törvények és különösen jelen törvény intézkedéseit, akár cselekvése, akár mulasztása által azzal a számdékkal szegi meg, hogy a választás eredményét az egyik vagy másik felölt részére biztosítsa, vagy megújítása, két évig terjedhető fogházzal, 4000 koronáig terjedhető pénzbírsággal és politikai jogainak megfelelő időtartamra való felfüggesztésével büntetendő.

Az előírt büntetésnek magasabb fokozata alkalmazandó akkor, ha a választási elnök a választók bevonulására, elhelyezésére, valamint a rendnek a választás alatt való fenntartására vonatkozólag, olyan intézkedéseket tesz, melyeknek világosan látható célját a választási eredmény módosítása vagy megújítása képezi, vagy ha ezen célból a csendőrség, rendőrség vagy katonaság fölötti rendelkezést egészen vagy részben más közegre, különösen pedig ugyanevet polgári megbízottakra ruházza át.

A törvényjavaslat 7. és 8. §-ai akképp volnának átalakítandók, hogy a választókerület székhelyén nem lakó választók (addig is, míg a jelenlegi szavazási rendszer gyökeresen át nem alakítottatik) a választás napjára *favarozás és ellátás fejében* egy törvényhatósági szabályrendelettel megállapítandó, a kilométer távolsághoz arányított maximális összeget kaphatának, mely vesztegetést nem képezne. A választás székhelyén lakókkal szemben minden ilyenmű szolgáltatás vesztegetésnek tekintendő. Addig is, míg jelen ault és a művelt államok sorában „unikumot képező szavazási rendszerünk” általánosan átalakítottatik, azon városokban, melyek egymagukban választanak egy vagy több képviselőt, a tilkos szavazás hozandó be.

HIREK.

Budapest, február 19.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Február 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról ídejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hírek.** Báró *Dániel* Ernő kereskedelemügyi miniszter ma reggel Fiuméba érkezett. — A luxemburgi nagyherceg és neje ma hosszabb időre Abbaziába érkeztek. — Dr. *Rózsaffy* Alajos, a fővárosi államrendőrség főnöke tiszteltetésre a rendőri orvosok kar banketét rendezett abból az alkalomból, hogy a király a Ferenc József-rend nagykeresztjével tüntette ki.

— **Mária Immaculata főhercegnő.** Bécsből telefonozták, hogy *Mária Immaculata* főhercegnő koporsóját ma délelőtt zárták le. E szertartásnál jelen voltak az uralkodóház Bécsben időző tagjai és az udvar több magasrangú hivatalnokai. Este a koporsót a gyászkaporná átalakított házikapornába vitték s ott a legközelebbi családtagok jelenlétében beszentelték. A városban, az Alle gasse és a belváros sok épületén gyászlobogó leng.

— **Külföldi hírek.** A király *Földöly* Márk Aurél, *Zágráb* vármegye és *Vomacha* Károly, *Lika-Krbava* vármegye alispánjának, hű és hasznos szolgálataik elismerésül a harmadosztályú vaskorona-rendet díjmentesen adományozta.

— **Telkes Simon kitüntetés.** A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király *Telkes* Simon kereskedelemügyi miniszteriumi számtanácsosnak hű és buzgó szolgálatai elismerésül a *Ferenc József-rend lovagkeresztjé* adományozta. Azokban a körökben, ahol *Telkes* Simon munkásságát ismerik, bizonyára élénk örömmel fogadják a király kitüntetését, amely nemcsak a kitünő hivatalnok működésének elismerése, de azoknak a kiváló érdemeknek is, amelyeket *Telkes* a névmagyarosítás terjesztése körül szerzett. Hívtettek óta ünnepleni fírad *Telkes* Simon ezen a téren és az ő lelkes akcióival indult meg a névmagyarosítás nagyobb arányú mozgalmá.

— **Csajthay Ferenc állapota.** A súlyosan megbesült *Csajthay* Ferenc szerkesztő ma is nagyon sokan keresték föl a kereskedelmi kórházban, részvétellel tudakozódva az orvosoktól állapota felől. A sebesült a múlt éjszaktól nyugodtan töltötte és nappal sem panaszkodott nagyobb fájdalomokról. A golyót egyelőre még nem távolították el, mert attól tartanak, hogy ily műtét súlyosbíthatná állapotát. Szerencsére semmiféle infekció nem történt, ami szintén jogosultá teszi a reménységet, hogy *Csajthay* Ferenc, a magyar hírlapírói kar e derék tagja, fel fog gyógyulni.

— **A szerb miniszterelnök Budapesten.** Dr. *Georgyevics* Vladan szerb miniszterelnök ma délben Belgrádból Budapestre érkezett. A keleti pályaudvaron *Barlovics* György szerb főkonzul fogadta a miniszterelnököt, aki a főkonzul társaságában több órát töltött itt és a délutáni gyorsvonattal tovább utazott Bécsbe, ahol pár napig marad.

— **Kinevezés.** A király *Bicsovszky* Károly szolnai királyi katolikus gimnáziumi rendes tanárt az intézet igazgatójává, a VIII. fizetési osztály 2. fokozatába kinevezte.

— **Sikkasztások Ujvidéken.** Az ujvidéki takarékpénztár főkönyvezetőjének, *Weisz* Józsefnek, aki 27.000 forint készpénzzel és 50.000 forint értékű váltókkal megszökött Ujvidékről, még nem akadtak nyomára. A vizsgálat kiderítette, hogy a váltókat s a fizetett tőketörlesztéseket, kamatokat megtartotta magának, a könyvekben pedig hamisításokkal palástolta bűnös manipulációt. A vizsgálóbíró házkutatást tartott a megszökött könyvezető lakásán s az egyik elrejtett fiókjában 7600 forint készpénzt talált. Weisz városzerte rendkívül tisztességes embernek ismerték, aki családjaival szerényen és visszavonultan élt, csak pár hónapja dorobálta át az éjleket pusztagva, zene mellett, magára vonva a figyelmet, de senkisére merte volna ezért gyanúsítani Tavaly esinos házat is építtetett magának. E hó 24-én lesz a takarékpénztár évi rendes közgyűlése, melyen az osztalékok kellené kifizetni. Most a mérleg elkészítésével és a könyvek lezárásával foglalkoztak és a főkönyvezető tovább nem palástolhatván sikkasztásait, szöknie kellett. Hír szerint osztalékokat nem fizet a takarékpénztár, de ez ellen a részvényesek erőlyesen tiltakozni fognak. A 100 forint névértékű részvények 500—600 forintért keltek eddig el. Az igazgatóság kénytelen lesz a kárt sajátjából fedezni. Különben a takarékpénztár annyira jómódú, hogy hitelét cseppet sem ingathatta meg ez az eset. A takarékpénztár vezérigazgatója, *Molnár* építész, egy éve már beteg és az igazgatóság két tagja fölváltva vezeti a teendőket. Weisz vasárnap délután két órakor látták a *zombori* vonatra szállani. Jegyét *Zomborig* váltotta, onnan nyoma veszett. Most országzserte körözik. Weiszszal együtt sok előkelő kereskedő váltója eltűnt. A második sikkasztás, a melyre ugyancsak a napokban jöttek rá az ujvidékiek, kisebb kaliberű. *Ussin* János, a *Phoenix* biztosító társaság hivatalnokai ezer forinttal megszökött, de *Zágrábról* elfogták. A sikkasztónál még kilencszáz forintot találtak.

— **Uj konzul.** A király *Veith* G. Antal osztrák állampolgárt fizetelésben konzullá *Milwaukee*-ba, a tanszert konzuli illetménynek szedésének jogával kinevezte.

— **Az einöknék.** A művelt világ mely részével és érdeklődőse fordul most *Felix Faure*nek, Franciaország elhunyt elnökének özvegye felé. Pompaszerető és a hatalomtól sokszor megzavart férje mellett ő mindenkor egyszerű asszony volt, akinek a fényes méltóság sohasem szállt a fejébe. Azt szokták mondani, hogy a legfiatalabb leányuk *Faure Lucie* a tulajdonképpeni elnökne, aki atyjától becsüdványt örökölte és szellemileg túltelt rajta és nemcsak anyjától vállalta el zívessen a reprezentációs kötelességeit és terhet, hanem sokszor befolyásolta is az apját. *Faure* asszony elődei közt is voltak többen, akik nem sokat törődtek férjük méltóságával és különös, hogy e tekintetben a timar feleségének egy timar leánya szolgált példával. Grévy feleségének atya ugyanis timarmester volt. Franciaország hat köztársasági elnöke mind feleséges ember volt és épp úgy különböztek egymástól az asszonyok, mint a férfiek. Thierné asszony nagyon értett a reprezentációs tisztséghez. Szalonjában megfordultak a diplomácia, politika, a hadsereg, a tudomány legelőkelőbb képviselői, beleértve *Lajos Fülöp* hívet is, akik szivesen foglódáltak *Dosne* M. adótárnok leányának szalonjában. Ez a kiengesztelt volt Thierné asszony egyedüli politikája, egyébként nem sokat törődött férje kormánygonyjaival, akire azonban rendkívül műveltségére nagy politikai befolyást gyakorolt, akárcsak *Lucie Faure* az apjára. *Mac Mahon* elnökségét természetesen „katonai szellem” szította át és a magental hercegné is többre becsülte a „késztinü posztót” a polgári ruhánál. De nemes-szívű, jétekonny asszony volt; és e révén neve közmondásos lett. A *Faubourg St.-Honore* palotában műhelyet rendeztetett be, ahol barátinóval szegény gyermekeknek ruhát varrogatott. Grévyne asszony egészen más anyagból volt gyurva. Mi sem volt reá nézve teresebb, mint az, ha vendégeket kellett fogadnia, vagy a látogatókat viszonoznia. Családja körében érezte magát a legboldogabban, talán azért, mert fiatal éveiben visszavonultan élt. Atya, ki *Narbonne*-ban timarmester volt, korán elhalt és meglehetősen nyomasztó anyagi viszonyok hagyta hátra családját. Özvegye a gyermekkel *Párisba* költözött s ott is ismerkedett meg a leány Grévyvel, aki még akkor ügyvédbojtár volt. A nemrég elhunyt *Carnot*né asszony szintén szerette a pompát és a társaságot. Nagy estélyeket és ebédeket adott. Zenekedvelő volt és mert nagyot hallott, páholját egészen a szinpad mellett rendezték be. Az akadémia ülésére is gyakran eljárt. Mint meteor tűnt le *Casimir-Perier* elnöksége és feleségéről csak annyit tudni, hogy igen distingvál, fiatal vidám asszony.

— **A rendőrség halottja.** *Kardosony* Sándor rendőrkapitány ma éjjel három órakor három havi szenvedés után meghalt. Az elhunyt a régi gárda legkiválóbbjai közé tartozott, mint 23 éves fiatal em-

ber lépett a rendőrség szolgálatába 1873-ban, amikor dílnokká neveztek ki. Már egy évre reá mint kinevezett tisztviselő működött. Felebbvaló csakhamar felismerték a rendőri pályára való természetét s gyorsan lépett elő. Már 1887-ben kerületi kapitány lett. Sokáig volt a kerületben s 1884 óta állandóan a bünyügyi osztálynál alkalmazták. Még a nyáron betegeskedni kezdett, azóta az erős szervezeti ember csak árnyéka lett önmagának. Ágyba dől s a sorvadás meg egyéb betegségek végre megmentették a további szenvedésektől. A megboldogultnak temetése kedden délután 4 órakor lesz a *Rottenbiller-utca* 13. sz. alatti házból.

— **Botrány egy mulatságon.** A *nyitrai* Katolikus Kör, mint nyitrai levelezőnk írja, a múlt héten mulatságot rendezett. Éjféltűtan hivatalan beállított *Ferency* Vilmos honvéd főhadnagy a kör helyiségébe és pezsgőt rendelt. Illetlen magaviselete általánosan megbotrányozást keltett és mikor a táncterembe is betolakodott, *Felner* Jakab főrendező figyelmeztette, hogy tisztességesen viselje magát. *Ferency* válaszá helyett aerculütötte *Felner*-t, de ez sem maradt adós és visszaütötte a főhadnagyot, mire dulakodni kezdtek. A táncoló párok ijedten robbentek széjjel és az urak a főhadnagya vetették magukat, végre pedig kivetették a teremből. *Ferency* a bából egyenesen kiment a honvédlaktanyába és ott *melibe lötte magát*. Háromszor lőtt magára, de egyik lövés sem sebesítette meg halálosan, most a kórházban ápolják.

— **Halálozás** *Grötschel* Imrét, a Magyar Országos Központi Takarékpénztár vezérigazgatóját, nagy részét mellet tették el vasárnap délután 3 órakor a takarékpénztár épületéből. A díszes ravatalra koszorukat helyezték a takarékpénztár koszoruján kívül: *Budapesti* fővárosi közönsége, az Orsz. Magyar Képzőművészeti Társaság, a Magyar Leszámioló- és Pénzváltó-Bank, a *Budapesti* Általános Villamosági r.-t., a *Schlick*-féle vasöntő- és gépgyár, *Nyiregyháza*-mátészalkai vasutársaság és az elhunyt számos barátja és ismerőse. Jelen voltak a temetésen a M. O. K. Takarékpénztár igazgatósági és felügyelőbizottsági tagjai. Előzőn *Hódossy* Imre és *Bujanovics* Sándorral, továbbá *Gränzenstein* Béla államtitkár, *Lánczy* Lóó, *Láng* Lajos, *Hieronym* Károly, *Radorczay* János, *Benke* Gyula országos képviselő, *Lukács* Antal főrendiházi tag, *Ornódy* Vilmos, *Hevesi* Ödön, *Rötzer* Ferenc, *Schwarz* Felix, *Lukács* József, *Ernyei* Gyula, *Beck* és *Vajda* igazgatók. A beszentelést *Horváth* év. lelkész végezte, amelynek végeztével a koporsót a hatlovas halottas kocsi helyezették, amely előtt a *Schlick*-gyár munkásai és a *Szent-György* hivatalosolgrák temetkezési egyesülete haladt, valamint három koszorus kocsis is. A halottat a kerepesi-uti temetőben helyezték nyugalomra.

— **Védkezés az influenza ellen.** Az influenzáról — amely most aktuális, egy német orvos a következőket írja:

Az influenza a legalattomosabb, s ezért a legveszedelmesebb betegségek közé tartozik. E tulajdonságát fokozza a közönséges megkülés következők ményeihez hasonló természeté: a legtöbb ember, aki influenzába esik, az első napokban megesküszik rá, hogy egy kis náthán, vagy magától elmuló köhögésen kívül nincs egyéb baja. Az ilyen emberek a lázzal sem törődnek, mely jelentkezik, fennjárnak, végzik a dolgukat és várják a javulást. E helyett aztán a felső légzőszervi csatornákból a hurut lassankint lehúzódik a mélyebben fekvőbe, beáll a tödőhurut, sőt tödőgyulladás is, ami aztán még a herkulési termelt embereket is egy-két nap alatt elviszi. Számos szomorú eset bizonyítja ezt. S az ilyenek annál tragikusabbak, mivel az influenza, ha ragadósságánál fogva nagyon elterjedt betegség is, csak a legritkábban okozza halált, egészséges, ép embernél talán soha, ha az emberek évigyázatosak lennének. A védkezés igen egyszerű. Mikor valaki a náthát, köhögést és légeső-hurutot lázzal és főfájással kapja meg s hozzá még étvágyhiányt és emésztési zavarokat is vesz magánál észre, a legokosabban teszi, ha rögtön lefekszik és két-három napig az ágyban marad és izzad. Ha nagyon erős a hurutja, két órántik tegyen lágymeleg borogatást a torkára s a mellére, főfájásnál hideg borogatást a fejére; ne egyik orybet tejjel és tápláló leveleskél, tojást és kakaót is ebetik, igyék almamustot, limonadét, esetleg, ha gyöngyöset érez, egy pohár bort. De ami a legfőbb: legyen be háromszor naponként 1—1 gr. *szaliprin* ostyában, igyék utána gyorsan egy pohár citromos hársfávirág teát. Gyermekeknek elég egy fél gramm *szaliprin* s ez a szer, ha nem is esalbatlanul ellenszere az influenzának, mindazáltal rövid idő alatt megszünteti az összes tüneteit, a betegségét jóra fordítja, illetőleg a rossz fordulat bekövetkezését a leggyakrabban elharítja. A beteg aztán, mikor jobban érzi magát, még két-három napig maradjon a szobában, mert az influenzába igen könnyű visszaesni s a visszaesés még veszedelmesebb, mint az első megbetegedés. Aki gyöngyökedik, vagy akinek a töde o már meg volt tamadva, annak kiváló gondossággal kell magát kímélnie, mivel az influenza sokkal gyorsabban végezhet vele, mint az egészségesekkel.

— **Amitől félni kell.** Egy párisi társaságban beszélgettek egy festőről, aki már közel jár az ötvönhez. A festő Amerikába utazott s *Parisban* hagyta szép feleségét, aki még csak harminc éves.

— **És ön —** fordul valaki a szép asszonyhoz — nem fél attól, hogy férje ily sokáig tavol lesz öntől?

— **Az ő korában?**

— **Nem. Az időben!**

— Az antiszemita Fülöp. A nap, a mikor a francia képviselőház fiatal elnöke oly megindítóan elcsiratta Franciaország legnépszerűbb elnökét, a képviselőház folyosóján képviselők és újságírók közt a *Gazette de France* legnagyobb számát osztogatták. A lap első oldalán Fülöp orleansi herceg kiáltványa pompázik, amelyben a türelmetlen trónkövetelő felszólítja Franciaországot, hogy térjen vissza szent hagyományaihoz, mert azokból fakadt nagyságának forrása és egyesüljön újra a nemzetnek és a hadseregnek szeretetében. A herceg e frázisoknál meg nem állapodik, hanem valóságos antiszemita programmal kedveskedik.

Azt mondja, hogy mi sem áll tőle távolabb, mint bárkinek is üldözése faj- vagy felekezeti gyűlöletből, de egyuttal hangsúlyozza, hogy igenis van zsidókérdés. Gyerekes dolog volna szerinte, ezt letagadni; okai attól a naptól fogva erednek, a midőn a tőke fantasztikus arányokban felülmulta az ingatlan vagyonot. Ki huzhatna hasznót e dolgok ez állásából, ha nem azok, akik ami földünket nem szeretik.

Igazán komikus, ha az orleansi nemzetség egy sarjadéka a tőke szaporodásáról panaszkodik. Hiszen, a mióta a Szent Lajos trónja meggingott és összedült, a Bourbonok minden gondja az volt, hogy pénzzé tegyék mindazt, ami el nem cipelhető.

— **Istóli hangverseny.** A bányatéri polgári leányiskola növendékei ma ösztöndíjalapjuk gyarapítására szépen sikerült hangversenyt rendeztek. Ének, szavaltat, színelőadásból állott az ügyesen összeállított program s végezetül Tompa egyik költeményét adták elő élőképességgel illusztrálva. A kis műkedvelők előadását nagyszámu és előkelő közönség hallgatta végig lelkes hangulatban s az iskola ösztöndíjalapja szép összeggel növekedett. — **A budapesti református főgimnázium ifjúsága** ma este sikerült hangversenyt rendezett segélygyűléte javára az intézet dísztermében. A szepszámú, distingválvt közönség zajos teteszénnyilatkozatokkal kísérte az ifjúság művészi próbálkozásait. Különösen nagy hatást ért el az ifjúsági zenekar, amely Szekeres Albert tanár vezetésével a *Troubadour*-ból a cigányok korát adta elő, *Goitem Pál* és *Nemes Elemér* zongorajátéka és az ifjúsági énekkar szabatos előadása.

— **Tüntető körmenet.** A szocialisták ma délután nagy tüntető körmenetet rendeztek, ismert küveteléseiket hangoztatva. Délután két órakor gyűlekeztek az Újvásártéren, s a Kerepesi-úton, Erzsébet-körúton és az Andrássy-úton keresztül indultak az Arena mellett levő térre. Minden munkás vörös jelvényt viselt „Jogot a népeknek!” felírással; nem hiányoztak a szocialista jelszavakkal beirt jelzőtáblák sem. Már az Újvásártéren huszezer főre lehetett becsülni a tömeget, amely mire kiért a városligetbe, legalább negyvenezerre szaporodott. Az Andrássy-út végén a nyolcas sorban haladó tömeg eleje, amikor a vége még az Erzsébet-körúton hullamzott. A körúton és az Andrássy-úton folyton énekeltek és az ismert jelszavakat hangoztatták. Az Arena-úton szintén lerakták a jelzőtáblákat és a zászlókat, elénekeltek a marsellaisait és rendben szétoszlottak.

Házasság. *Bleier József* Szentendről eljegyezte *Berger Valéria* kisasszonyt Hevesről.

— **Megszurta az édesapját.** Civakodás közben *Lappát József* huszonegyéves cipészsegéd ma délután hasba szurta hatvanéves édes apját, *Lappát Mihályt*. A szerencsétlen embert a Rindóler-utca 15. számú lakásáról a kórházba szállították, a kegyetlen fiút pedig a rendőrség letartóztatta.

— **A tudomány hőseinek ünnepe.** Így lehetne nevezni legméltóbban azt a hangulatot, mely ma délután a *Hódolói díszelvonás* körkép látogatását elfogta. A körképértéság ugyanis rendkívül sikerült szép felvételekben mutatta be a legutolsó tényképeket, melyek Andreáról, utitársairól és az északi sark felé készülő, haladó és teljesen eltűnő léggömbjéről felvették. A közönség nemcsak nagy érdeklődéssel, de mely meghatottsággal szemlélte e vetített képeket, s a kísérő felolvasást zajsán megtapsolta.

— **Jubileumi érmék** kisebbitett alakban polgári ruhához *Tiller Mór* és társánál Budapesten, *Károlylaktanya* kaphatók.

Hétfőtől — vasárnapig.

— Operette 1 felvonásban. —

Személyek:

Báró Bánffy Dezső | Az első vihar
A pénteki nap | Az elmúlt hét
A lovassági laktanya | A szereplők kara.

A szereplők kara:

Mely dült már annyi héten át,
A harcnak végre vége;
Egy pénteken jött meg tehát
A szent, a drága béke!
Mindenki egyformán beszél:
A harcnak végre vége,
Béül a bársonyszékbe Széül
És véle jó a béke!

B. Bánffy Dezső: (dallal)

Az álmos könyvbe volt megírva,

Kivel nagy lettem egy napon;
Amely nap *Faure* leszállt a sírba
Le kellett nékem mondanom!
Nem hallgatok bár babonára,
Csodás eset volt, annyi tény;
Nyugalomunknak nagy volt az ára,
De olesóbban kaptam meg én!

A lovassági laktanya: (dallal)

Láttam párbaít, ki tudja hányat,
De vértelen volt mind a hány
Okuk egy tulhangos: „Bocsánat!”
Egy szőke, vagy egy barna lány.
Komoly okért állt egy a térre,
Diszpolgár nem volt, sem nemes,
Ilyen vörös polgári vérré
Ügyelni nem volt érdemes!
Ha gróf, ha báró síkra szállt,
Minden golyó engem talált!

Az első vihar (süvítvé):

Ki eddig állt a jobb sarokban,
Az most a bal sarokba jött,
A bábok elrendezve jobban
Mint voltak eddig, ezelőtt.
Igy leszek új, és egyre újabb,
Habár a régi maradok.
Igy készülnek a plastikonok
S a Herczegh-féle darabok!

A szereplők kara:

Igy készülnek a plastikonok
S a Herczegh-féle darabok!

A pénteki nap:

Minden szülöttem üldözik!
Megyek, mert el kell mennem,
Egy fájó könnyesep gyöngyözik
Lássátok két szememben.
Csőtörtősköt mondtam én,
Ki pénteknek szülöttem,
Inkább a pisztoly, annyi tény,
Mondhatta vón' helyettem!

A szereplők kara:

Felejtünk el mindent, mi volt,
S azt nézzük csak, mi leszen;
Mit meghozott, mit elrabolt
Felejtük mind egészen!
A péntek elmúlt, sőt mi több,
Elmúlt ma már e hét is,
A kormánypartba' más az úr,
Más lesz ez tán a fétis.
Isten velünk! Elmúlt e hét,
Fátyolt a rosszra, jóra,
Felejtük el hírét, nevét,
Áldás a távozóra!

Az elmúlt hét: (karonfogja Bánffy)

Felejtétek hírét, nevét,
Áldás a távozóra! (Eltávoznak.)

(Apotheosis.)

— A függöny legröndül. —

—kó.

FŐVÁROS.

(*) A színházak tűzbiztossága. A közrendészeti bizottság tegnap tárgyalta a színházak tűzbiztosságára vonatkozó új szabályrendeletet. A bizottság kimondta, hogy a színház folyosójának (kettő helyett) legalább három méter, a lépcsőnek (másfél helyett) legalább harmadfél méter szélesnek kell lennie. A rendőrség azt kívánta, hogy a színházakban csak a villamos világítás alkalmazzák. A tűzoltóparancsnok azonban azt vitatta, hogy a gázvilágítás néha még biztosabb, mint a villamos világítás. A bizottság a szabályrendeletben alternative alapította meg a gáz- vagy villamvilágítást. A mellévilágításra azonban kimondta a bizottság, hogy kizárólag csak gyertyavilágítás használható. Kimondta a bizottság, hogy a színházat csak akkor lehet megnyitni, ha a legfelső emeleten legalább légköri viznyomás biztosítva van. A közlekedési utakra széket rakni vagy előadás alatt azt a közönségnek elfoglalni nem szabad. A székek és egyéb színházi berendezés megfelelő átalakítását a szabályrendelet a már meglévő színházban is követeli, a bizottság azonban csak az ezután épülő színházakra mondta ki kötelezően. A bizottság főlőlegesnek tartotta, hogy csak impregnált díszlet szabad használni s a szabályrendeletből törölte. Kimondta a bizottság, hogy a főpróban ugyanazokat a tűzbiztossági intézkedéseket kell tenni, mint a rendes előadásban. Hosszabb vitát provokált a rendőrségnek az a kívánsága, hogy a délutáni előadásra ne a főváros, hanem a rendőrség adja meg az engedelmet. A bizottság egyhangúlag kimondta, hogy az engedelmet a főváros adja meg. Elhatározta a bizottság, hogy annak a napnak a délutánján, amelyiken két előadás van, semmiféle pró. át tartani nem szabad. A szivarzása vonatkozólag a bizottság kimondta, hogy a színházban dohányozni sehöl sem szabad. Egyes helyiségekben előzetes kérelemre a hatóság a dohányzást megengedheti. Elrendelte a bizottság, hogy minden színházba telefont kell bevezetni.

(*) A fővárosi köztisztasági szabályrendelete. A köztisztasági bizottság tegnap tárgyalta a fővárosi köztisztasági szabályrendeletét, *Viola Imre* tanácsos elnöklése mellett. A szabályzattervezetet, — amelyet már bővebben ismertettünk, — az elnöki B. közegészségügyi ügyosztály részéről *Viola Imre* tanácsos és *Jelly Béla* tanácsjegyző dolgozta ki. A bizottság az előterjesztett szabályzattervezetet némi változtatással elfogadta.

SZÍNHÁZ, MŰVÉSZET.

** **Wlassics művészeti hagyatéka.** A kormány lemondott, lemondott vele az a miniszter is, aki valamennyi eddigi kollégája közül a legtöbb reformszemlével iparkodott a művészetnek kátyuba zökent szekerét kiszabadítani. *Wlassics*, legalább egyelőre, bucsut mond ennek a szép akciónak, amelyet sok lelkesedéssel — sokszor gunyolódás és félreértések közepette — programszerűen indított meg. Mi nem egy ízben foglalkoztunk e helyen az ő művészeti reformjaival, nem egyszer vettük azokat erős bírálat alá, de most, hogy a miniszter bucsut mondott hivatalának, köszönettel és őszinte elismeréssel emlékszünk meg a művészetek iránt tarusított lelkes és fáradhatatlan buzgalmról. Szép épületet kezdett építeni, s minket csak aggaszt, hogy ez az alapvető munkásság most hirteleniben abba marad. Szép munkát kezdett, nem fogjuk elfelejteni.

Wlassics a tizenkötödik órában, a lemondás napján utolsó hivatalos rendelkezésével is a magyar művészet javát akarta szolgálni. Ez mutatja, minő szeretettel ragaszkodott a művészetekhez. Bucsulevelet írt, amelyben még egyszer szívőre köti az iskoláknak, hogy ápolják a művészetet. Remélhetőleg megszívlelik ezt a testamentumot azok, akiknek szől.

Wlassics a művészeti szempontoknak a középiskolában való érvényesítése céljából a múlt év őszén becsátott ki rendeletet, amelyben a tankerületi főigazgatókat arra figyelmeztette, hogy buzditó befolyást gyakoroljon a tanári kar a tanuló ifjúság lelkében a művészetek iránt való érdeklődésnek lehetőleg korai felébresztésére. Most ugy a *székesfőváros*, mint a *vidék tankerületi főigazgatóihoz* újabb rendeletet intézett a miniszter, amelyben fontosságát hangsúlyozza egy esztétikai műveltségű társadalom nevelésének és új-ból, serkentve, rámutatva a módokra, melyek legalkalmasabbnak látszanak a tervezett célok elérésére.

A tanári karban — ugymond — nem tételzettek fel nézeteltérést a fölött, hogy a művészetek s azoknak ipari vonatkozásai, közműveltségi és közgazdasági jólétünknek legfőbb feltételei közé tartozván, a tanuló ifjúság lelkében a művészetek iránt való érdeklődést minél korábban felébresztetni, s minél telesebben kifejlesztetni komoly, nemzeti feladat. Komoly nemzeti feladat, mert első rendű pedagógiai eszköz is. Nemzedékek világnézetét módosíthatja, a jellemet, a szívet nemesbí teheti. Eseményebb tartalmat adhat a létnek, a szociabilitást fokozza, altruisztikus elemekkel töltheti be az önzés, az anyagság által rabságban tartott lelkeket. *En csak sajnálni tudom azokat, kik be nem látják a művészi érzék felkeltésére irányzott törekvéseimnek a jövő nemzedékre és ennek kapcsán egész faji kvalitásunkra kiható törekvéseimnek pedagógiai fontosságát.*

A nyelvek és irodalmak, a történelem, a földrajz, a filozófiai propedeutika tanítása közben számtalan alkalom nyílik, sőt követelőleg lép fel az ismereteknek művészi irányban való kiegészítésére, a rajztanításnak a művészetek ismertetésével egybekapcsolt módszere pedig valósággal megbecsülhetetlen fontosságu.

De ezek megemlítésén túl szükségét látom, hogy előző leiratomnak a közvetlen szemlét és tapasztalás szempontjából, valamint az érdeklődésnek gyakorlati alapon való fejlesztése érdekében részletezett utmutatásait a fővárosi tankerületi főigazgatósnak a legüzetesebb végrehajtás céljából ismételtén is figyelmébe ajánljam.

Magától értődik és ezt n'ra hangsúlyozom, hogy kellő szakszerű vezetés és magyarázat mellett látom csak megokoltnak a tárlok látogatását.

Feladatává teszem a székesfővárosi tankerület főigazgatósnak, hogy ez észrevételeimnek közlése mellett a leiratomban kifejezett intencióknak minélőbb kellő fogantatású biztosítson és eljárása ereiményéről jelentést tegyen.

A vidéki tankerületi főigazgatóknak különösen azt ajánlja figyelembe a miniszter, hogy a tankerületeikhez tartozó középiskolák részére utmutatásokat készíttessenek a helyileg hozzáférhető vidéki közgyűjteményekről, műemlékekről, középkori templomokról, várakról és ilyen

módon gondoskodniok kell arról, hogy az iskolák lassankint jó esztétikai muzeumot, jellemző műalkotásokról jó fényképeket, gipszöntvény és gyűjteményes műveket szerezenek be.

Nemzeti Színház. Hétfőn, 20-ikán *Romeo és Júliát* adják a *Nemzeti Színházban*, mely alkalommal *Romeót Pálffy*, *Júliát Török Irma* játssza. Vasárnap, 26-ikán este *Bartók Thúrán Anna* című drámája kerül színpadra *P. Márkus* Emilival a címszerepben; délután 2 1/2 órákor pedig *Somló Sándor Királyi házasság* című verses vígjátékát adják általában bérletszűnetben, leszállított helyárrakkal. *Herczeg Ferenc* *Az első vihar* című új színművét — amelynek szerdán van a negyedik előadása — a jövő hétre is kétszer tűzte ki az igazgatóság és pedig március hó elsejére és március 5-ikére vasárnapra, amikor általában bérletszűnetben kerül színpadra. A legközelebbi újdonság *Bisson Házi béke* című új vígjátéka lesz, melyet *Kürthy Emil* fordított. A főszerepeket *Vizvári Nádya*, *Zilahy, Desző, Hetényi, Csillag Teréz, Vizvári, K. Gerő L., Rákossy Szi* és *Maróthy M.* játsszák.

Művészeti apró hírek. Mint a *Műcsarnok* írja, ez év április havában a *possonyi képzőművészeti társulat* kiállítását rendez. A kiállítandó művek beküldési határideje március elseje. — A francia festőművészek egyesülete a minap választotta meg az 1899—1901-iki szalonok juryját. A jelöltek közt volt egy nő is, *Demont-Breton* asszony, aki 234 szavazatot kapott, de mégis kisebbségben maradt. A szobrászok udvariasabbak voltak és 1897-ben megválasztották *Bertaux Leonné* asszonyt. — *Jean Styka* lengyel festőművész, a *Bem-Petőfi* körkép egyik alkotója, a napokban Lembergől hosszabb tartózkodásra Budapestre érkezett.

Szédelgő dramaturg. A földgömb minden titkos drámaírói kárörvendő tudomásul fogják venni azt az esetet, amely egy *dortmundi* távirat szerint, ott történt. Az ottani színháznak egy dramaturgja volt, aki dr. *Hartmann* név alatt ítel az eleven és holt dramák fölött már hosszú idő óta. Most kisérti róla, hogy sem nem doktor, sem nem *Hartmann*, de még csak nem is irazi dramaturg, hanem elsőrangú szobrász. *Herczeg József* Pálnak hívják, aki Bécsben és más egyebütt is nagy családokat vitt végre s különösen asszonyoktól esalt ki nagyobb összeget. Mikor a szédelgésekből kikopott, a dramaturgiára adta magát. A „dramaturg” urat most elfogták és becsukták.

Művészet-est Eaján. Bajáról írják lapunknak: A *Kereskedő Ifjak Egyesülete* fényes estéket szokott rendezni tagjai számára érdekes, változatos programmal, de fényesebb estője aligha volt még a mult szombatján. Hogy a tevékeny és népszerű klub még magasabbra emelje irodalmi és művészi összejöveteleinek különben is előkelő színvonalát: országos nevű vendégeket hívott meg Budapestről, akiket a bajai közönség válságos óvaóciákkal halmozott el. Városunk színejeva adott találkat egymásnak a klub szombati estején; a polgármestertől, Hege-dus Aladartól kezdve a ciszterci tanítórend érdemes igazgatójáig, Völker Gusztávig mindenki megjelent ott, aki szívesen tesz a bajai előkelő társadalomban. A művészet-est közreműködői közt volt: *Ábrányi-Wein Margit* asszony, *Tollagi Adolf*, *Tornyai Alajos* és *Ábrányi Emil*, a *Budapesti Napló* belső munkatársa. Az Opera bájos promadonaja, akit most először hallott a bajai közönség, három szímet énekelte elragadó hatással: *Stapanovicstól* a *Nanon*-keringőt, *Carmenből* a *Habanerát*, továbbá magyar dalokat és *Tornyai Alajosnak* egyik legújabb dalát. Énekeinek bravúrja éppen úgy hódított, mint előadásának szépsége és a teiszés színi nem akaró tapsokban és ujjrattásokban nyilvánult. *Tornyai Alajos* virtuóz technikataval zongorázta *Chopinnek* egyik keringőjét, *Liszt* rhapszódiaját és egyik saját szerzeményű *Gavotte*-t. *Ábrányi Emil* a bajai közönséghez intézett elmés, szellemes előjáró beszéd után két hatalmas költeményét szavaltta viharos tapsok közt. *Tollagi Adolf*, a Népszínház első komikusa, egy trefás népdal-egyveleggel és az *Electra*-paródiával, amit kosztümben adott elő, kellett ironikus kacagást. A buzgó rendezőség — akiknek élén *Lengyel Manó*, *Somogyi Emil* és *Idősb Reich* ur, az egyesület elnöke állott — a férfi-közreműködőknek pompás babérokörököt nyújtott át, *Ábrányi* asszonynak pedig egy óriás viráglantot, a műkertésznek válságos remekét. A fényes hangversenyt a vendégek tiszteletére rendezett lakoma s azután hajnalig tartó táncmulatság fejezte be a *Nemzeti szálló* nagytermében, ahol az estélyt tartották.

Építészeti kiállítás. Építészeti retrospektív kiállítását rendez április hóban a tavaszi műtárlattal kapcsolatban a városligeti múcsarnokban a Magyar Mernők-és Építész-Egyület, egybegyűjtő elhunyt neves építőművészek terveit. Együtt fogjuk látni a Lipót-templom első építőjének *Hild József*nek és a nemzeti muzeum építészenek *Pollák Mihály*nak az 1838-iki arviz után Budapest újraépítőinek rajzait, *Feszl Lipót* terveit, amelyekben a magyar stílus megalkotására való törekvésnek első nyomait találjuk. A királyi palota és az opera-építő *Ybl Miklós*, továbbá az egyetemi építkezések mestereinek *Kolbenheuer* Fe-

renc, *Skalmitzky* Antal és *Weber* Antalnak művei szintén ki lesznek állítva. Hogy a kiállítás minél teljesebb legyen, a kiállítás rendező-bizottsága fölkéri a nagy közönséget, hogy a birtokában levő régi terveket a kiállítás számára engedje át.

Hangverseny a Hírműködésben. A *Telefon Hírműködés* holnap — hétfőn — este fényes házi hangversenyt rendez előfizetői szórakoztatására. Az érdekes és változatos műsora hangversenyben ének- és zeneszámok előadásával, valamint felolvasásokkal és szavalkokkal közreműködnek: *H. Pauli Mariska, Zilahy Gyuláné, Balassa Jóné, Pap Zoltán, Kics Béla, Oláh Lajos, Szepp Aladár, Váradi Sándor*. Kezdeté este fél 9 órákor lesz. — Utána 11 óráig cigányzene lesz hallható a kagylókön.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

Uj Idők. Egy sor képet hoz ezúttal az *Uj Idők*, amelyek érdekes aktuális vonatkozásuk. Közük van az imént elhunyt *Faure* elnök arcképe, aztán *Munkácsynak* Newyorkban emelt szobra, képek a legújabb dekadens izlésről, Erzsébet és *Stefánia* kir. hercegnők arcképe az új francia kakasos frank, stb. A füzet egyik dísz *Dankó Pista* nótája, amelyet *Szabolcska* Mihálynak egyik legszebb költeményéhez írt. A szöveg kitűnő és változatos. Regény van *Ambros Zoltántól* és *Antony Hopetől*, elbeszélések *Bródy Sándortól* és *Bársony Istvántól*, cikkek *Gelléri Mór*tól és *Sebestyén Károlytól*. Azonkívül temérdek finom cikk a rovatokban. Az *Uj Idők* előfizetési ára negyedéve két forint, mutatószámot kívánatra szívesen küld a kiadóhivatal, Andrássy-ut 10.

MULATSÁGOK.

(**Parasztbál.**) A magyarországi könyvnyomdászok és botlítottok Játékonyasági Köre március 12-én tartja a Vigadóban évente szokásos Paraszt-Balját, melynek tiszta jövedelmét a szegénysorsnyomdászárk segélyezésére fordítja. E bal jövedelme teszi lehetővé a könyvnyomdászoknak, hogy 130 árva-jukat a téli napok beállta előtt tetőtől talpig meleg ruhával elláthassák.

(**Az Athenaeum könyvnyomda személyné-** nek delegáltje február 20-án a Vigadó első emeleti éttermeiben, *Ziegler Béla* tanár vezetése mellett, *Szűcsné Keszthelyi Ilona, Berger Rezsóné* és *egyb. Róza* kisasszony közreműködésével táncal egybekötött hangverseny-dalestélyt rendez.

(**A gráci Magyar Egyesület** e hó 26-án a Triszt szálloda nagytermében zárkörü családi estét rendez.

(**Tea-estély.** A IX. kerületi játékosny nőgyűlet március 4-én, szombaton, a ferencvárosi polgári kör helyiségében (Bakacs-tér 14.) elő képekkel és humoros jelenetekkel egybekötött tea-estélyt rendez.

SPORT.

A bécsi football-szezon legérdekesebb napja március 5-ike lesz. E napon mérkőznek a I. Vienna Football-Klub és a Viktória Sport-Klub csapatai a Challenge-cupért, Gramlick sen. által felajánlott rendkívül szép vándordíjért. Az ési előzetes mérkőzéseknél a nálunk két ízben győztes *Cricketerek* vöröséget szenvedtek. A Műegyetemi Football-Klub, farsang utolsó napját felmászta, szorgalmasan treningezett és kihívta a döntő mérkőzésen szereplő egyeteket. A kihívást mindkettő elfogadta és oly megállapodás jött létre, hogy először a legyőzött és ennek legyőzése esetén a győztes csapat ön Budapestre s így alkalmunk lesz mar a közeli jövőben érdekes mérkőzésekben gyönyörködni. A Műegyetemi Football-Klub nagy, országos egyetemi a bilitikai viadalt rendez május 28-án a csömör-uti pályán.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Márciusi sajtópörök.** A budapesti esküdtszéknek hétfőn kellett volna tárgyalnia *Pálmái Károlynak* *Balogh Miklós* hírlapíró ellen indított sajtópörét. A magánpanaszos azonban időközben meggyőződve arról, hogy a sajtópör alapjául szolgáló cikk íróját tévesen informáltak és a cikk írásában sértő szándék nem vezette, visszavonta panaszát. Hasonformán a február 20-iki sajtótárgyalás helyett február 21-ikén csupán jegyzőkönyvi tárgyalást fogunk tartani a perkövetések dolgában. Február hónapban még két sajtópör lesz.

Márciusban a következő sajtótárgyalások lesznek: **Március 2.** Közvéd *Boross János* ellen, ítélettel sujtott elemű újabb sajtó közvetelő miatt. A december 10-iki első, a vadított távollétében megtartott makacsági tárgyalás után második tárgyalás.

Március 6. Dr. *Gerenday György* magánvádi *Aldassy Imre* ellen rágalmazás és becsületsértés miatt.

Március 9. Közvéd *Hódnér Ede* és *Neumayer Ede* ellen osztálygyűlésbe való ígatás miatt.

Március 13. Közvéd *Mezőfi Vilmos* ellen osztálygyűlésre, továbbá a tulajdon jogintézménye ellen való ígatás miatt és a törvény kötelező ereje ellen való lázítás miatt.

Március 16. *Friedler Ármán* magánvádi *Groszberger József* ellen rágalmazás és becsületsértés miatt.

Március 20. Közvéd *Beicher Miksa, Habár Mihály* és *Lipsey Ádám* ellen nyilvános rágalmazás miatt.

Március 23. *Deutsch Manó* magánvádi *Pápay Jenő* ellen rágalmazás és becsületsértés miatt.

EGYESÜLETEK.

(**Nőtisztviselők fölkövetele** estélye. A Magyar Nőtisztviselők Országos Egyesülete ma délelőtt küldöttségileg járt *Halmos János* polgármesterrel és arra kérte, hogy eszközölné ki a *Vigadó* nagyterme ingyenes átengedését, a március 11-iken tartandó fölkövetele estélyükre. A polgármester a szép küldöttséget kitüntető szíveséggel fogadta s a leudavariában megígérte, hogy a kívánságot tőle telhetőleg megvalósítja.

(**Felolvasás.**) A *Malomhivatalnokok Egyesületében* február 25-én este fél 9 órákor felolvasó-estély lesz. Felolvasásra kerül *Gelléri Adolf* egyesületi tagnak *Pipacsok a reklám mezőjéről* című értekezése, amelyet dr. *Soltész Adolf* olvas fel. A felolvasás után társas vaosora lesz.

TÁVIRATOK.

Az elnökválasztás után.

Páris, február 19. A revizió-ellenes lapok szemere vetik *Loubet*nek, hogy őt azok választották meg, akik *Dreyfust* védelmezik, szemére lobbantják a Panama-ügyben tanusított magatartását és azt mondják, hogy tehetségei nem haladják meg a közepes színvonalat. *Lemaître* és *Beaurepaire* az *Echo de Parisban* a leghevesebben megtámadják az elnököt, szintugy *Coppé* is a *Gauloisban*. A reviziót pártoló lapok csodálkoznak a *Loubet* ellen szórt sértétegeken és azt mondják, hogy választása föltétlenül republikánus. A *Matin* azt írja: *Loubet* az országnak azt az akaratát képviseli, hogy kerüljék a jobboldalhoz való közlekedést. *Clémenceau* az *Auroreban* és *Ranc* a *Radicalban* dicséri *Loubet* becsületességét a polgári életben és a politikában.

Páris, február 19. Hír szerint *Loubet* elnök kedden az elnöklete alatt tartandó első minisztertanácsban közölni fogja a miniszterekkel azt az üzenetet, amelyet a kamarákhoz fog intézni. Az üzenetet ugyanaz nap a kamarában *Dupuy* miniszterelnök, a szenátusban pedig *Lebrét* igazságügyi miniszter fogja felolvasni. *Loubet* részt akar venni *Faure* temetésén, arra a precedens esetre hivatkozván, hogy *Casimir-Périer* is részt vett *Carnot* temetésén.

Páris, február 19. *Faure* Félix holttestét ma reggel helyezték ravatalra *Dupuy* miniszterelnök s *Faure* polgári és katonai környezetének jelenlétében. *Faure* özvegye számos részvétőtáviratot kap.

Loubet köztársasági elnök mindaddig a Luxembourg-palotában marad, míg berendezkedik az Elysée palotában. Ma délelőtt *Loubet Dupuy* miniszterelnököt, a minisztereket és számos személyes barátját fogadta. Megválasztása alkalmából *Loubet* sok üdvözlő iratot kapott. A Luxembourg-palota előtt teljes nyugalom van.

Barthou, a republikánus progresszisták csoportjának elnöke e tisztségéről lemondott. Lemondó levelében azzal okolja ezt meg, hogy nézeteltérés merült fel közte és több kollégája között, továbbá hogy fönn akarja tartani a köztársaságnak e súlyos válságában vélemény- és cselekvési szabadságát.

Páris, február 19. (12 óra 20 perc. Éjfel.) Az este eddig komolyabb zavargás nélkül folyt le. Negyed 12 óra tájban a Montmartre-boulevardt, a melyen hemzsegett a kíváncsiak tömege, kiürítették s a garde républicaine és a rendőrség elzárta a boulevardot. Sok embert letartóztattak, köztük *Bardi* grófot is, akit azonban rögtön szabadon bocsátottak.

Páris, február 19. (1 óra 45 perc.) Az esti tüntetések következtében sok embert letartóztattak és százötven embert fogva is tartottak.

Páris, február 19. Hír szerint a *Ligue de la Patrie française*, amelynek tiszteletbeli elnöke *Coppé*, a tegnapi tüntetések alkalmával a boulevardon *Déroulède*-dal nyilvánosan fraternizált, legközelebb tiltakozó manifesztumot fog kibocsátani *Loubet*nek a köztársaság elnökévé történt megválasztása ellen.

A fogságban tartott tüntetők között van *gróf Bebmart* (royalista) is.

Páris, február 19. Noha egész Párisban állandóan teljes nyugalom van, mégis megtették a kellő intézkedéseket a rend fenntartására.

A Montparnasse-negyedben *bonapartista* gyűlés volt, amelyen tiltakoztak *Loubet* megválasztása ellen és azt követelték, hogy az elnököt a nép válassza. Komoly rendzavarás nem történt.

Este fél 7 és 7 óra között a Faubourg Mont-

martreban a *Journal der Peuple* című új lap helyisége előtt, amely újság Sebastian Faure vezetése alatt áll, tüntetés volt. Az összecsoportosult nacionalisták *Loubetot* ocsárolták és azt kiáltották:

— Halál a zsidókra!
A lap személyzete azzal válaszolt:
— Le a papokkal! és a lap példányait dobálta a tüntetőkre, ami azokat még inkább felingerülte. Később ellentüntetést volt; a tüntetők *Loubetot* éltették és azt kiabálták:

— Le a papokkal! Ebből veredekes támadt, amelynek két nacionalista megsebesült. Az antisemitákat visszaszorították, mire azok a Brabantz kávéház elé vonultak, hogy ott tüntessenek, de az ellentüntetők onnan is elűzték őket. Több letartóztatás történt.

Róma, február 19. A küldöttség, amely a királyt és az olasz udvart Faure teretén képviselni fogja, a következő tagokból áll: *Tornelli* gróf nagykövet, *Leon Pelloux* tábornok hadtestparancsnok, *Avogadro* főhadsegéd, *Raimondi* őrnagy és *Santasilia* marchese szertartásmester.

London, február 19. A Reuter-ügynökségnek jelentik Pekingből: *Ta-lien-van* mellett összeütközés volt az oroszok és kínaiak között s a harcban 100 kínai elesett. Azt hiszik, hogy az összeütközés valamely adókérdésre vezetendő vissza. Részletesebb hír még nem érkezett.

Konstantinápoly, február 19. Úszkúbból egy zászlóalj és egy tüdőerület indult Dibrába. Ez intézkedés okán az albánok közt észlelhető nyugtalanságot mondják.

A revizió.

Páris, február 19. A szenátus által a revizió-javaslat tárgyalására kiküldött bizottságban öt tag a kormány javaslata mellett, négy pedig ellene van. A különféle csoportok szavazatainak előzetes mérlegelésénél kitént, hogy a jelenlévő 243 szenátor közül 123 a javaslat mellett, 113 pedig ellene van. Hét tag nem szavazott. Ez a votum persze nem tekinthető véglegesnek, mert 57 szenátor hiányzott a szavazásnál, ezek pedig a plénumban való szavazásnál vagy az egyik, vagy a másik oldalra döntő befolyással bírnak. A különböző csoportokban mégis az a vélemény, hogy a kormány javaslata, ha még oly kis szótöbbséggel is, keresztül fog menni, miután azt már a kamara is elfogadta.

Páris, február 19. A kormány győzelmét valószínűnek tartják ugyan a szenátusban, nem lehet még azonban tudni, hogy Dupuy milyen állást fog elfoglalni Bard szenátor módosítványával szemben, amely úgy szól, hogy a semmitűző végleges döntése hiteles, az ügynek katonai vagy polgári bíróság elé való utalása tehát egyszer és mindenkorra megszűnik.

A bukaresti új osztrák-magyar követ.

Bukarest, február 19. Aerenhalt báró, volt bukaresti osztrák-magyar követ és jelenleg pétervári nagykövet, valamint *Pallavicini* őrnagy, az újonnan kinevezett bukaresti osztrák-magyar követ ide érkeztek. A pályaudvaron a követség és a konzulátus személyzete fogadta őket.

A leszerelési értekezlet.

Róma, február 19. A *Popolo Romano* szerint *Rampolla* bírórnok államtitkár átadta a szentszéknél levő orosz rezidensnek a szentszéki választás a leszerelési értekezletre vonatkozó, január 12-iki orosz jegyzékre.

Róma, február 19. A Stefani-ügynökség jelent: Hír szerint a Vatikán választja a leszerelési értekezletre vonatkozó legutóbbi orosz jegyzékre hangsúlyozza a célszerűségét annak, hogy oly nemzetközi konfliktusoknál, amelyek háborúra vezethetnek, a mediációhoz folyamodjanak. A Vatikán az önként elfogadott mediációt előnyösebbnek tartja a permanens választott bíróságnál.

A Szamoa-szigetek.

London, február 19. A Reuter-ügynökségnek jelentik Washingtonból: Bár nem hiszik, hogy *Chambers* amerikai főbíróknak New-Yorkban élő fivéréhez intézett leveléről itt hivatalosan tudomást vettek volna, a levél mindazonáltal valamennyi pártnál lehangoltságot keltezt. Ami azt az állítást illeti, hogy a *Philadelphian* amerikai hadihajónak *Apia* elé érkezése *Malieta* visszahelyezését vonná maga után, jó forrásból nyert értesülés szerint ezt nem várják.

A Fülöp-szigetek.

Washington, február 19. Otis tábornoktól tegnap a kormányhoz távirat érkezett, melyben tudatja, hogy tegnapelőtt újabb csatározás volt, amelyben 8 amerikai, köztük 2 tiszt, megsebesült. Itteni hivatalos körökben az összeütközések azt a nézetet keltik, hogy Otis tábornok kénytelen lesz támadólag lépni fel, hogy csapatai oly hadállásba jussanak, ahol az esős időszak alatt is megmaradhatnak.

Madrid, február 19. A minisztertanács hozzájárult a Fülöp-szigetek átadásáról szóló javaslathoz. Most már a szenátus veszi tárgyalás alá a későbbi módosításra vonatkozó összes törvényjavaslatokat.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Az Első Magyar Iparbank ma délelőtt tartotta évi rendes közgyűlését, bagosi *Pucher József* elnöke alatt. Az igazgatósági jelentés szerint dacára a kedvezőtlen viszonyoknak, a bank minden üzletágában nagyobb volt a forgalom és az eredmény hasonló volt a múlt évéhez. A lefolyt évben lezártítottak 20.207 darab váltót 27.048.898 forint 85 krajcár értékben, 1/4 millióval többet, mint az előző évben. A váltótárca állománya 9.638.999 forint 13 krajcár. Értékpapírokra nyújtott kölcsönök összege 1.401.160 forint 94 kr. Betétek: 3.423.500 forint 26 krajcár. A bank tartalékai az idei 10.000 frnyit dotációval 405.000 forint. A kitelezlet tartalékai 35.818 forint 69 kr. és ennek biztosítási alapja 46.502 forint 60 krajcár. Az évi mérleg a múlt évről áthozott 8484 forint 04 krajcárral együtt 180.829 forint 06 krajcárt tesz ki. A felosztás: névze az igazgatóság javasolja, hogy a tartalékalap dotációja és a jutalékok levonása után a forgalomban lévő 13.334 darab részvény után részvényenkint 10 forint osztalék adassék, míg a fennmaradó 8849 forint 69 krajcár új számlára irásék elő. A közgyűlés a jelentést jóváhagyólag tudomásul vette, a felmentvényt, hogy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak megadta. *Végül Wintlerberg Gyula* igazgatósági tagot és 14 tagot a választmányba újból egyhangulag megválasztották.

A magyar villamosági részvénytársulat ma délelőtt tartotta évi rendes közgyűlését *Mattekovits* Sándor elnöklésével. Az igazgatóság jelentése szerint a lefolyt évben egy a helybeli, mint a vidéki fióktételek fogyasztói jelentékenyen szaporodtak. A tavalyi üzemyeréség 382.515 forint 93 kr-ra rug, mely összeg felosztására névze az igazgatóság javasolja, hogy 2%-ot (7656 forint 31 kr) a tartalékalapra, 10%-ot (37.515 forint 96 kr) az igazgatóság javadalmazására fordítsanak. Az ezen összegek levonása után fennmaradó 337.643 forint 66 krból hozzáadva az 1897. évi nyereségből új számlára áthozott 41.970 forint 41 krt, összesen tehát 379.614 forint 07 krból 40.000 darab tőrszertulati részvényenkint darabonként 7 forint 50 kral, vagyis 74%-kal való bevéltására 300.000 forint használtassék fel, a segélyalap javára 15.000 forint, az újítási alap javára pedig 20.000 forint jut. A közgyűlés rendelkezésére álló 44.614 forint 07 krt új számlára visznek át. A közgyűlés az indítványhoz hozzájárult, s az igazgatóságnak megadta a felmentvényt. A részvények 5-ik számú szelvényeit március hó 1-től váltják be.

A Schlick-féle vasöntőde és gépgyár részvényársaság ma tartotta évi rendes közgyűlését *gróf Dessewffy Auréli* elnöke alatt. Előnk a közgyűlés határozatképességének konstataására után meleg hangon bucsuztatta el *Gröschel Imre* alelnököt és indítványozza, hogy emléket a mai közgyűlés jegyzőkönyvében örökítsék meg. Az igazgatósági jelentés feleliti, hogy a gyár el volt látva munkával, de az év közben bedőlött üzleti elgyengülés a vállalatra is kihatott. Az évi mérleg a leírásokra vett 61.288 forint 17 krajcár levonása után 145.114 forint 79 krajcár tiszta hasznót mutat fel. Ebből az összegből a tartalékalapot gyarapították, a jutalékok levonják és a részvények közt 0,4%-os osztalékok 130.000 forintot fizetnek ki, részvényenkint 13 forint s a megmaradó 11716 forint 11 krt új számlára írják elő. Ezután *Schlick Béla* vezérigazgatónak állásáról netalán megválasztása esetén a nyugdíjpenyéit alapították meg. E szerint a vezérigazgató ha nyugdíjba menne, a tőrszertulati nyugdíjintézetől járó járulékaikat érintetlenül megkapja mellett, a tőrszertulati pénztárnál évi 2900 forint nyugdíj folyósítassék. A közgyűlés a jelentést és az igazgatóság indítványait egyhangulag elfogadta, az igazgatóságnak és tisztikarnak köszönetet fejezte ki és a felmentvényt minden irányban megadta. *Végül a kisorsolt Pfeiffer Ignác* igazgatósági tagot újból egyhangulag megválasztották, mire a közgyűlés véget ért.

Videki pénztételek. A *Közvidéki helyi Kisebítő Takarékpénztár* r. t. múlt évi mérlegéből a következő adatok közöljük: Részvénytőke 100.000 forint, tartaléktőke 32.671.22 forint, betétállomány 531.812.50 forint, folyószáma követelések: 96.327.40 forint, váltótárca 704.763.50 forint, tiszta nyereség 11.505 forint, amelyből az intézet részvényenkint 8 forint osztalékok ad. — Az *Adonyi Takarékpénztár* r. t. múlt évi mérlegének főbb adatai: Részvénytőke 42.000 forint, betétek 204.945.73 forint, váltótárca 156.803.86 forint, jelzálogköltés 26.176 forint, tiszta nyereség 5764.29 forint, amelyből részvényenkint 6 forint osztalékok kapnak a részvényesek. — A *Tisza-Lóki Takarékpénztár* mérlegének főbb adatai: Részvénytőke 100.000 korona, tartaléktőke 48.568.84 korona, váltótárca 709.980.54 korona, költés 7168.24 korona, betét 520.397.76 korona, tiszta nyereség 19.440.30 korona, amelyből 16 korona osztalékok ad részvényenkint az intézet.

A hajózás megnyitása. Az onye időjárás és a Duna vizállásának jobbra fordultával a hajózás megindításának semmi akadályja nincsen. A toherforgalmat e hó 23-án kezdik meg és napok óta igen sok vontató hajó megy az Aldunára, hogy az ott veszteglő gabonával terhelte uszalyhajókat felhozzák. A személyszállító hajók legközelebb március elsején kezdik meg idei közlekedésüket.

Vas. (A *Budapesti Napló* tudósítójától.) A lefolyt hét üzletmenetele lassu volt, a kereslet kisebb mértékben fokozódott a vasgerendék és egyéb építési anyagok tekintetében, miután a kedvező időjárás következtében az építkezések már lassanként

kezdettük veszik. Egyéb cikkeink iránt a kereslet változatlan. — Budapesti helyi árak 100 kilogrammként készfűtés ellenében, 2% pénztári engedménnyel: magyar nyersvas 4.45—4.65 forint, Bessemer-nyersvas 4.65—4.75 forint, witkowitz nyersvas 4.60—4.75 forint, félnyersvas 4.20—4.30 forint, magyar rudvas 9.50—10.— forint, stájer rudvas 11.—11.20 forint, tartálylemez 11.80—12.10 forint, hengerelt vasgerenda 11.—11.80 forint, vaslemez 12.50—13.— forint, horganylemez 34.— forint. Ocskavassak: nehezebb vasdarabok 3.50—3.60 forint, könnyebb vasdarabok 2.90—3.— forint, I. rendű öntöttvas törmelék 3.50—3.80 forint, elégető öntöttvas törmelék 1.70—1.80 forint, ócska vas-sin 3.80—4.— forint. 100 kgknt tiszta készfűtés ellenében.

Petroleum. (*Hesz Izidor és Társa* cég jelentése a *Budapesti Napló* részére.) Az üzlet menete a lefolyt héten gyengébb volt, dacára annak az árak nem változtak.

Jegyzetiek: Amerikai I csillagos petroleum 23.— forint, orosz három csillagos petroleum 20.50 forint, fumei két csillagos petroleum 19.75 forint, ipari három keresztcsillagos petroleum 20.25 forint, első rendű standard petroleum 19.50 forint, amerikai császárrolaj ottani finomítás 30.— forint, amerikai császárrolaj belföldi finomítás 26.— forint, 100 kilonként az iteni vasuthoz szállítva skonto nélkül. Kékglalic I-ső rendű vasmentes 30.— forint, zöldglalic 4.— forint, carbolinum I-ső rendű 10 forint, carbolinum II-od rendű 9.— forint.

Terpentínolaj. (*Kalmár Sándor* jelentése a *Budapesti Napló* számára.) Elénk kereslet mellett az árak tartottak voltak. Későbbi szállításra csak elvettve fordultak elő kőtekek, ellenben prompt szállításra sok tétel kitéttett. A helyi piac készlete minimális lévén, az irányzat valószínűleg később is szilárd marad. Francia áru alig keresett, ellenben orosz áru után tartósan kedvező a keresésközdös, minélfogva ez utóbbi 25 krajcárral emelkedett. Mai nagyban jegyzések: francia áru 41.50—42.— forint, galicai áru 33—34.— forint, orosz áru 27.25—27.50 forint 100 kilogrammként, ingyen barrelban, 18% göngyűly engedmény, ad Budapest állomás, készfűtésre, skonto nélkül. Egyes barrelok 50 krajcárral drágábbak.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Párbafozó. A párbajképesség ugyan nincs föltételezve az érettségi vizsgától, hanem a férfias érettségtől, mindazonáltal úgy A., mint B. megnyugtására igenis kijelentem, hogy az a kifejezés: *Te még értelesen vagy ősem!* sokkal gyerekesebb évelődés, sem hogy komolyan sértésnek lehetne venni, különösen nem iskolatársak, barátok közt. Mondja meg tehát A.-nak, hogy egészen nyugodtan alhatik miatta s nem tartozik érte lovagias elégtételt kérni. Az a B. miként gondolkozik a dolog fölől, az mellékes. Ha A.-ra névze ezt a dolgot elintézetlennek tartja, az csak annak a bizonyítéka lehet, hogy még mindig ő az értelesen. Ezt *Clair Vilmos* üzeni önnek, akiknek a véleményét ebben az ügyben kifejezetten kikérte.

Allice. Ne üljön föl annak a rossz embernek, aki magával csak tréfát akar üzni. A lidérc nem állat, hanem ugynevezett bolygóúzó, amelyet faluhenlyen nagyon jól ismer a néphit különben gonosz szellemnek is tartja, aki a kedvess szokott lenni azoknak a fiatal asszonyoknak, akik nem szeretik az urukat, hogy aztán haláluk után elvigye lelküket a pokolba. Ez a gonosz szellem álmukban fölkeresi a pénzes embereket is s mellükre nehezkedve, elnyomja a léleketüket. Ezt nevezik aztán lidércnyomásnak. A néphiten kívül azonban van ennek a lidércnyomásos álomnak más természetesebb oka is, tudniillik a tulterhelt gyomor s a rendellenes fekvés. A többi az babona.

A. Gy. Zala-Egerszeg. Erre nehéz a felelet. Annyi bizonyos, hogy a bécsi *Operaház* feltétlen tekintélynek örvend.

Dr. P. K. Budapest. *Bianchi Bianca* sohasem énekel a *Biblia*s emberben.

Pápa-Kovácsi. Az iroda budapesti címe: VI. Lázár-utca 18. Parisi központi címe: Rue de Rome 20. A központi iroda vezetője: Sonnenfeld Zsigmond.

Ny. B. Arad. Intézkedünk, hogy a meteorológiai följegyzéseket rendszeresen megkapjuk. Néhány nap múlva mer olvasni s fogja a lapunkban. Abban azonban töved, ha azt hiszi, hogy ez nem kerül a lapnak áldozatokba. Bizony kerül. De mi szívesen meghozzuk ezt az áldozatot is, ha ezzel szolgálót teszünk olvasóinknak.

T. M. Eger. Az hiba volt s most már nem lehet rajta segíteni, mert az eljárás csakugyan nem volt szabályszerű. Vedekezzék úgy, amint csakugyan történt is, hogy a két melléje rendelt közszégi közeg vezetve tévura.

R. J. Upest. Ugy biztosíthatja, ha a végrehajtónál bejelentve a lejárt házberbe az elsőbbséget, amelyet azonban csak fölévő érvényesíthet.

T. L. Tarpa. Annak volt igaza, aki azt állította, hogy ügyvédi vizsga bírói állásra is képesít, de bírói vizsga nem képesít az ügyvédi gyakorlatra.

R. S. Egy kis türelmet kérünk, mert azokat a sorsjegyeket nem mi, hanem *Fleissig-bank*haz nézi át, akiknek hetenkint legalább száz ilyen listát küldünk attekintésre. Ez pedig tiszteletre méltó munka, amelyet legalább is türellemmel kell honorálnunk ne-

künk is, az előfizetőknek is. — **B. F. K.** A Nemzeti Szalon elnöke gróf Andrassy Tivadar, címe: nagyméltóságú, lakása: Buda, II. Budai-rakpart, Andrassy-palota. — **Régi hű olvasó.** Ha az orvos nem tud segíteni a fejfájásán, aki őnt közvetlenül kezeli, hogyan segíthetünk mi! — **N. Cz. J.** *Duna-Szerdahely.* Ajánlatáttegye közé a kihirdetések közt, így könnyebben kap foglalkozást. A szerkesztőség ilyes dolgozkkal nem foglalkozik. — **Körmenői.** 1. A zendési engedély az egyes törvényhatóságokban különböző. Méltóztassék elfáradni a község hazához, ott megtudhatja a fizetendő díj összeget. 2. A Harmónia zeneműkereskedés (IV. Váci-utca 11.) szívesen ad utbaigazítást. Ilyen folyóirat különben *Goll János Apolló* című vállalat, amelynek címét ugyancsak a Harmóniában tudhatják meg. 3. Kísérjék figyelemmel az újságok hirdetési rovátát, ott elég könyvet találnak, amelyet könyvtárak számára megrendelhetnek. 4. A kértzett sz. k. közlöny időközben megszűnt. 5. Az iparossegéd igenis fizet adót, de ez a jövedelem szerint emelkedik. — **Cs. O. Szabadka.** 1. Nem lehet, csak érettségi vizsgával s akkor is végezni kell az egyetem bölcsészeti tanfolyamát. 2. Igenis kapnak tiszteletdíjat, ennek az összegre azonban a munka áránához képest különböző. — **K. I. Nagyvárad.** 1. X. Y. urhölgy ó nagyságának. 2. Dehogy jó, sőt kriminálisan rossz. — **K. E. Budapest.** Eddig sem az egyikről, sem a másikról nem tudunk. Ha tudni fogunk, elolvashatja a farsangi rovatban. — **Bacskai leányok.** Lengyel Laura köszöni és szeretettel viszonyozza a szíves üdvözlöt. — **Máramarosi levelező.** Onnan már el vagyunk látva tudósításokkal. — **Kiváncsi. Eger.** 1. Méltóztassék a törvény indoklását megszerezni, abból megtudhatja az okokat. Olyan sok ez, hogy itt lenyomatunk lehetetlen. Belejtáztott azokba az egészségi és orvosi szempont is, az kétségtelen. 2. A tilalom mostoha-únokatestvérekre nem vonatkozik. Ezek házashodhatnak tetszés szerint. 3. Az únokatestvérek közt való házasság tilalma alól az igazságügyminiszter adhat fölmentést. 4. A kellően felszerelt kényvet egyszerűen az igazságügyminiszterhez kell fölterjeszteni. — **T. Gy. M.** 1. Ünkenntesi jogáért legkésőbb február utolsó napjáig folyamodhatik. 2. A folyamodást illetései helye közigazgatási tisztviselőjénél kell benyújtani. 3. Születési, tanulmányi, erkölcsi és belépési bizonyítványai, a szülői vagy gyámi beleegyezés és egy kötelező nyilatkozat, hogy szülői, vagy gyámi fedezni fogják ünkenntességi szolgáltatának a költségeit. 4. Előbb is lezorgathatja az egy évet, ha éppen úgy tetszik, ez esetben azonban az ünkenntes állításért is kell folyamodnia. 5. Ha az idén akarja magát soroztatni, akkor ezt csak Zrínyiútra lehet, mert elmulasztotta október végéig kérni, hogy jelenlegi tartózkodási helyén soroztassa magát. Különben kísértés meg, talán kivételesen elfogadja még folyamodványát illetései helyén a szolgabíró s avató ívet átteszi mostani lakóhelyének közigazgatási hatóságához. Ha azonban annak a jövő évben akarja magát soroztatni, tehát a rendes időben, akkor 1899. év október végéig elég ideje van még a sorozást jelenlegi tartózkodási helyére kérni. — **E. M. Nagy-Szombat.** Méltóztassék a szerb

pénzügyminiszterhez fordulni felvilágosításért, mi nem ismerjük a szerb kereskedelmi viszonyokat. — **7543. Ne sóvárogj.** Szíves kérdésére sajnálatunkra nem adhatunk választ. Az teljes lehetlenség, hogy a szerkesztőség apróra ismerje azokat a könyveket, amelyeket a *Budapesti Napló* hirdetései közt megvételre ajánlanak. A hirdetések egyáltalán nem tartoznak a szerkesztőség hatáskörébe. Azok a lap üzleti részét képezik, amelyeket a szerkesztőség semmiféle felelősséget nem vállalhat. — **Soh. M.** Névjegyeire egyszerűen írja ezt a két betűt: p. r. (pour remerciér), ami annyit tesz: köszönet jeléül. — **M. S. Keszthely.** Ott már van tudósítónk. Közödjük. — **71948. számu előfizető. Pápa.** Legyen meggyőződve, nem ön az egyedüli, akit más eredetű nevezetek ki tisztá, mint amelyiknél szolgált. Így sokott ez lenni évenként legalább is néhány száz esetben. Arra azonban van joga, hogy áthelyezését kérje ahhoz az ezredhez, a melyiknél szolgált. Kérvényét a hadügyminisztériumhoz kell intéznie. Ha kellően megokolja, áthelyezik, ellenkező esetben figyelembe nem veszik a kérvényét. Mert hát ez a hadügyminiszter saját külön joga, a mely fölött nem lehet disputálni. — **Előfizető. Szántó.** Méltóztassék ebben az ügyben Skultéty Lajos budapesti áldozópaphoz (VII. Harsfa-utca 24.) fordulni, csak ő adhatja meg a szükséges felvilágosításokat. — **70465. sz. előfizető.** Ha a férj maga is tapintatlanságnak nevezi annak a fiatal embernek az eljárását, mifele ember az, hogy nem áll félre az utból! Azt varja talán, hogy félre állítsák? Mivel ember nem szokta bevarni, még kevesebbe provokálni az ilyen erőszakos föllépést. — **Magyar.** Ismételjük, amit a multkor is üzentünk, olvasson minél több jó magyar könyvet s fokozatosan mind erősebb lesz a nyelvünkben. Mai levele is nagy haladás ahhoz képest, a melyet első alkalommal írt hozzánk. A fektűnő haladás-hoz pedig teljes szívből gratulálunk. Semmi esetre se veszítse kedvét, ha itt-ott elkövet egy-egy nyelvtani hibát. Megesik ez az olyan emberrel is, a kinek ősi anyanyelve a magyar. Olvasson csak továbbra is szorgalmasan magyar könyveket, különösen pedig a Jókai, Jósika, báró Kemény Zsigmond, Kazinczy, Kölcsey, Petőfi, Arany műveit, amelyekből a legtisztább magyarságot sajátíthatja el. Azt a kifejezést amelyet fölünk kérdez, magunk sem értjük. Az nincs magyarul. Ami pedig a kértzett újságot illeti, arra sajnálattal kell kijelentünk, hogy már nem rendelkezünk vele. Szíves üdvözlöt. — **D. L. Feled.** Méltóztassék ilyenmő hirdetését közzétenni a *Budapesti Napló*ban, annak minden valószínűség szerint meg lesz a kívánt eredménye. — **72229. számu előfizető. Mór.** Középkorai képzettség nélkül egyáltalán nem lehet reménye arra, hogy a jegyzői vizsgára bocsássák. — **Paosa.** Ünkenntességi kérvényében megemlítheti, hogy esetleg szívesen venné, ha a honvédséghez soroznák be ünkenntesnek, óhaját lehetőleg figyelembe is veszik, ha tudniillik az előtte be sorozottakból kitelik a közös hadsereg szükséges hadjutaléka. A várost s illetőleg a helyőrséget azonban, ahol szolgálai kíván, nincs joga megválasztani s illetőleg ott köteles szolgálni, a

hová beosztják. — **H. A. Budapest.** Méltóztassék elfáradni a központi posta és táviróhivatalba, ott szívesen szolgálnak felvilágosítással. Mi úgy tudjuk, hogy az a címár eddig még nem jelent meg. Ha megjelenik, a főpostán kaphatja meg. — **Egy előfizető. 1.** Méltóztassék erről személyesen meggyőződni. Mi sem az illetőt, sem a módszerét nem ismerjük. 2. A hirdetett repülőgépről nem tudunk felvilágosítást adni. Nem is ismerjük a föltalát.

N a p i r e n d.

Naptár. Hétfő, február 20. — Római katolikus: Eleutér. — Protestáns: Aladar. — Görög-ország: (február 8.) Zakariás. — Zsidó: Adar 9. — A nap két reggel 6 óra 44 percek. — Nyugszik délután 5 óra 12 percek. — A hold két reggel 11 óra 21 percek. — Nyugszik éjjel 2 óra 59 percek.

A kereskedelemügyi miniszter fogad délután 4—5 óráig.

A pénzügyminiszter fogad délután 4-től.

A fővárosi magánéleti bizottságának ülése délután 5 órakor az új városházban.

A fővárosi egyesület ülése délután 6 órakor az új városházban.

A magyar tudományos akadémia I-5 osztályának ülése délután 5 órakor.

Ékszerforgó a budapesti királyi szlogházak belvárosi intézetében.

Nemzeti Múzeum. Természettudományi tár. Nyitva van d. e. 9 órától 1-ig. A múzeum többi tárai 1 korona belépődíj mellett meglátogathatók.

Teknológiai Iparmúzeum nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig.

Az Iparművészeti Múzeum és az Iparművészeti Társulat állandó bazárja az Ühdi-úton nyitva délelőtt 9—1-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és tárggyűjteménye nyitva délelőtt 10—1-ig.

Egyetem könyvtár zárva.

Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig.

A néprajzi múzeum (Csillag-utca 15.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

Természettudományi gyűjtemények múzeuma nyitva délelőtt 10—12-ig.

Modern metszetek kiállítása az Országos Képtárban (Akadémia) nyitva délelőtt 9—1-ig.

Országos Képtár az Akadémiában. Nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig.

Deák mauzóleum a kerepesi temetőben, nyitva délután 5-ig.

A Hédelő díszfelvonulása. Eisenhut Ferenc óriási képe, látható Városliget, Andrassy-ut végén, reggel 9 órától este 5 és fél óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekjegy 30 krajcár.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás, kereskedelemtörténeti múzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar házi-ipar központi bazár, Kerepesi-ut 22. 1. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Kerepesi-ut 20. szám, délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig.

Állatkert nyitva egész nap.

Az Újságíró-sorsjegyek húzása

Holnap.

Főnyeremény

100,000 KORONA.

10,000 korona stb. stb.

Sorsjegyek a 1 korona mindenütt kaphatók.

Színházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1899. évi február hó 20-án.

Romeo és Julia.

Tragédia 5 felvonásban. Irtá Shakspeare. Fordította Szász Károly.

Kezdet: 7 óraker.

Kedden Himfy dalai.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Hétfő, 1899. évi február hó 20-án.

Zárva.

Kedden Mignon.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1899. évi február hó 20-án.

Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1899. évi február hó 20-án.

A teknősbéka.

Bóbózat 3 felvonásban. Irtá Leon Gandillot. Fordította Fái J. Béla.

Személyek:

Champalier	Góth	Adolphe	Tapolczai
Léonie	Lánczy	Gibouleau	Rónaszéki
Lemarquainé	Nikó L.	Gibouleau	Hunyady
Brugnot	Gál	Juliette	Varsányi
Jumard	Balassa	Angèle	Pécsi P.

Kezdet: 7 1/2 óraker.

Kedden Tanqueray második felesége.

NÉPSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1899. évi február hó 20-án.

Hebántsvirág.

Énekes szimfónia 4 felvonásban. Irták Meilhae és A. Milaud. Fordították Erva Lajos és Rákosi Viktor. Zenéjét szerette Hervé.

Személyek:

Flavigny	Küry K.	Szinigazgató	Ujvári
Chateau	Németh	Rendező	Karádi
Champlatreux	Szirmai	Gosztáv	Lubinszky
Celestin	Tollagi	Róbert	Várnai
Cerina	Vidorné	Loriot	Soymosi
Apáczföld.	Siposné	Lydia	Vedress

Kezdet: 7 óraker.

Kedden Holkomiglan.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1899. évi február hó 20-án.

L. Komáromi Mariska asszony felléptével

Harmadszor:

Egyiptom gyöngye.

Operett 3 felvonásban. Irtá Heltai Jenő. Zenéjét szerette Ferri Miklós.

Személyek:

N.H. Szecsztrisz	Sziklai	Zeneisz	Komáromi M.
F. Zimapsz	Rózsahegy	Zebajda	Szilassy
Kalisz	Giróth	Marietta	Varga
Memnosz	Boross	M. Athelina	Lenkeffyné
Hepontesz	Ráthonyi	Irmisz	Héban
Arabarszesz	Bessenyei	Kakukfű	Szalai

Kezdet: 7 1/2 óraker.

Kedden A Gyurkovics-lányok.

Somossy Mulató

Albrecht Ferenc, bérlió.

Kezdet: 8 óraker, vége 12 óraker.

Ma az

AGOSTUSALÁD

a híres bűvész jelenetben a párisi étteremben.

LARS-LARSEN LEANYOK.

La belle D'ARGENT

RECLAM ASSZONY.

Minden ünnep és vasárnap két előadás.

Ujdonság! Legszébb

Varázsgyűrűk opál, igazgyöngy, türkis és egyéb kövek. Kel öktive finom kivitelben 3 soros 8 ft, 4 soros 10 ft, 5 soros 12 ft. Pontos megbízható járás ezüst „Longines” ur-i zselőrék dbja 20 ft

Valódi glashutte-ur arany zselőrék 50 ftrtól 500 ftrig. kaphatók.

SCHÖNWALD IMRE

ékszergyáros- és órásnál PÉCSETT.

Hírnevös gyártmányú zongorák és pianinók

a legdusabb választékban a Zenepalotában, Sternberg Armin és Testv. cs. és kir. udv. szállítók: zongora-termében: Kossuth Lajos-utca 22. sz. (Károly-körút sarkán.) Zenepalota.

Vidékre árjegyzéket díjmentesen küldünk.

Olcso arany és ezüstteladás,

valamint a legszebb ékszerárnyak, u. m.: arany férf-láncok grammja 85 kr., arany férf-fűzők 16 ft., arany női órák 10 forint, gyémántgyűrűk, fülbevalók, broszok, 6 ft 50 krtól kezdve.

12 darab való, ezüst eszközök 6 ft 25 kr., étkész-szervizek 12 személynre 140 ft., 6 személynre 75 ftről kezdve.

Girandolok, gyertyatartók, tálcák és e szakmába vá-gó cikkek grammja 6 kr., minden darab hivatalos fémjelzéssel van ellátva.

Veszünk zálogházi cédu-lákat.

Grünberger A. Béla örökösai

Budapest, Városház-tér 9. (Haris-bazár) L. em., ajtó 23. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Egy bethelhiség a Német-utczában azonnal kiadó.

Cim a kiadóhiva-talban.

Makulatura papír

eladó. Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Köszegen (Vas megye)

Dr. DREISZKER JÓZSEF VIZGYÓGYINTÉZETE március 1-től nyitva. — Gondos orvosi felügyelet. — Igen jutányos ár. — Prospektus ingyen.

Eppen most jelent meg: **Jósolás a kézből.** Több külföldi író nyomán írta: ifj. Lónyay Sándorné. Ára 1 forint. Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában, József-körút 18.

Jó és szépírásu fiatal ember bármint megfelelő állást keres, vagy irásbeli munkát. Címe a kiadóhivatalban. 2048

Kiss József összes költeményei. Első teljes kiadás, mely a Jehova és mese a varró-épről című hosszabb költeményeket is tartalmazza. Ára a költő acrképével díszes vászonkötésben 1 ft 50 krajcár.

Ez a legszebb, leg-olesőbb s legkedvel-ebb ALKALMI esőcsajándék. o o o

Vidékre postai bérmentes küldéssel 1 ft 60 kr., ha ez összeg előre kitéltik be. Kapható a „BUDAPESTI NAPLÓ” kiadóhivatalában.

Közne-posztály,

Frakk 5 frt. Nadrag 3 frt. Mellény 1 frt. Ferenc József-kabát 4 frt. Jaquet 3 frt. ROTHBERGER JAKAB Kistóf-tér 2. I-ső emelet.

Cigarettek „The Dido.”

Kérjük Haldek magárjegyzékét Budapest, Károly-körút 9.

MAGYAR KÖNYVTÁR

Szerkeszti: RADÓ ANTAL. Kiadja: LAMPEL ROBERT, (WODIANER F. és FIAI). A „Magyar Könyvtár”-ban a következő szimfóniák jelentek meg:

- Aischylos. A Ielancok Prometheusz. Ford. Zilahy Károly. Berendezéssel ellátva Tóth Rezső. (27. szám.)
- Byron. Manfred. Fordította Ábrányi Emil. (23. szám.)
- Bracco. Don Pietro Caruso. Verga. Paraszttöcsület. Ford. Radó Antal (80. szám.)
- Cavallotti. Énekek éneke. Dramolett. Ford. Radó Antal. (53. szám.)
- Dumas Sándor. A kamillás hölgy. Dráma 5 felv. Ford. Szemere Attila. (15. szám.)
- Ibsen. A néppüfőök. Szimfónia 5 felv. Ford. Vikár Béla. (41. szám.)
- Jókai Mór. Helvilia. Dráma 5 felv. (58—59. szám.)
- „A fekete vér. Szimfónia 5 felv. (72. szám.)
- Katona József. Bánk-bán. Bevezette Beüthy Zolt. (1. sz.)
- Kisfaludy Károly. A kerék. Vigjáték. Ber. Beüthy Zsolt. (5. szám.)
- Maurier-Poitier. Trilby. Szimfónia 4 felv. Ford. Fáy Béla. (9. szám.)
- Mollère. Dandin György. Ford. Hevesi Sándor. (31. sz.)
- „A fűsüv. Ford. Hevesi Sándor. (71. szám.)
- Murai Károly. Huszárszerlem. Vigj. 2 felv. (51. szám.)
- Mu ger-Barryere. Bohém-élet. Szimfónia 5 felv. Fordította Radó A. (29. szám.)
- Rovetta. A becselének. Szimfónia 3. felv. Ford. Radó A. (18. szám.)
- Sardou és Najac. Vájkun el. Vigj. 3 felv. Ford. Fáy Béla. (25. szám.)
- Shakespeare. A szent-ivánéji álom. Ford. Arany János. (20—21. szám.) Iskola kiadás.
- Schiller. A messinai menyasszony. Ford. Váradl Antal. (43. szám.)
- Tóth Kálmán. A király házasság. Vigj. 3 felv. (38. sz.)

Egy-egy füzet ára 15 kr. Minden füzet egyenként kapható. Megrendelhetők: a Budapesti Napló kiadóhivatalában.

Elismert legjobb mosóser

LESSIVE PHÉNIX

J. Picot szabadalma, Páris.

55 éremmel kitüntetve.

Fehérnemű-mosásra egymagában szappan nélkül, szóda, hamu és ehlor nélkül! Lessive Phénix mindent legjobban mos!

Gyárak: Páris, Bordeaux, Montreal (Canada), Chatelineau (Belgium), Szent-Pétervár, Köln-Ehrenfeld, Vác. Chlor és kén nélkül!

Budapesti főraktár: Salamon H., VII., Károly-körút 17.

Lessive Phénix

kapható Magyarország minden fűszerkereskedésében és drogistájánál. Csomagokban fenti rajz szerint árusították.

Budapesti főképviselet: Lövy D., VII., Dobau. St. Gyár: Osztr.-Magyar Monarchia részére: Vác.

Készítette a copalvát, kubbát és befoskondozéseket; 24 óra alatt meggyógyítja a kilyást. Igen hatásos hólyagbajoknál a legzavartabb vizelést is megelintja. Jótállás jelenül minden tokecsban rajta van a név. Egy 50 tokocsok tartalmazó üveg ára hasznalati utasítással együtt 2 ft 10 kr. Vidékre 2 ft 30 kr. beklüdeése ment, bérmentve vagy utánvétel.

Budapestben. Török József gyógyszerárában. 1772 Király-utca 12. szám.

Mindentüti díszdik a híres MACHLEID-féle kecskeméti arckenöcsöt.

Hatása a kecskeméti ad-voynszappannal o meg-lepő és elismert, milyet é téven szőlítő szer még el nem ért és fölü nem mutat. Jóképű tudósokhoz, hogy a talmas utólatás sahosm lesz. Egy üveg ára hasznalati utasítással 50 kr. Egy darab kecskeméti nö-vényarappon 32 kr.

Kapható: FARKAS IGNAC „Mátyás király” című gyógyszerárában KECSKEMÉTEN. Epersten Török József, Egger dr., Raditz R. és Fónagy gyógyszer. uraknál.

HOFF JÁNOS SÜRITETT MALATA AKIVONATA

üdöbtelegkedél, torok-katarusnál, nyemlért régt köhögéssel. Fűkes kioldó hatást nyújtó a gyermek- és ifjúkorosoknak bajlajnál. Igen kellemes ízű. Egy üveg ára 1 ft. 5 üveg bérmentve 6 ft.

Kapható az ország gyógyszerárakban, drogus-, csomag- és fűszerkereskedésben. Magyarországi kizárólagos fűraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerárában, Király-utca 12.